IHP 2025-2044 – Gemeente Meppel

Integraal huisvestingsplan voor het primair en voortgezet onderwijs

Gemeente Meppel

VOORTGEZET ONDERWIJS MEPPEL & OMSTREEKEN · VOORTGEZET ONDERWIJS · VOOR OPENBAAR & CHRISTELIJK VOORTGEZET ONDERWIJS

greijdanus
KOM LEREN, GELOVEN, LEVEN!

STICHTING PROMES
daar zijn wij van

catent

KindPunt
Kindcentraal van 0 tot 12

Vrijescholen Athena

Tref
christelijk onderwijs Zuidwest-Drenthe

geloofwaardig onderwijs
Florion

Samenstelling
Dit IHP is opgesteld door De Mevrouwen in samenwerking met de schoolbesturen en in opdracht van de gemeente Meppel

Versie: CONCEPT
Definitief
10-04-2025

Drs. I.M.T. Gerritzen

Inhoud

Voorwoord 3
1 Inleiding 4
1.1. Aanleiding Actualiseren Integraal Huisvestingsplan 4
1.2. Doel en functie 5
1.3. Onderwijsorganisaties in Meppel 5
1.4. Actualisatie en dynamiek 5
1.5. Werkwijze en proces 6

2 De context 7
2.1 Inleiding 7
2.2 Financiële context 7
2.3 Realistisch IHP 7

3 Onderwijsland in de gemeente Meppel 8
3.1 Prognosecijfers voor het primair en voortgezet onderwijs 8
3.2 Ruimtebehoefte in het primair en voortgezet onderwijs 9

4 Visie en ambities Meppel 11

5 Van visie en beleid naar afspraken 13
5.1 Inhoudelijk 13
5.6 Onderwijshuisvesting 16

6 Wettelijk kader en regelgeving 21
6.1 Wettelijk kader 21
6.2 Status IHP 23

7 Planning 25
7.1 Inleiding 25
7.2 Integrale benadering 25
7.3 Onderscheid maatregelen 25
7.4 Prioritering 26
7.5 Relevante ontwikkelingen 26
7.6 Planning 27

8 Financieel 29
8.1 Uitgangspunten investeringsramingen 29
8.2 Duiding investeringsramingen in de planning 30
8.3 Planning investeringsraming 31
8.4 Uitgangspunten investering en kapitaallasten 33
8.5 Financiële consequenties 33
8.6 Investeringslast in de vorm van kapitaallasten 33
8.7 Bijkomende kosten 33

9 Ontwikkelagenda 35

10 Bijlagen 36

Bijlage 1– Definities en terminologie
Bijlage 2 – Demarcatielijst
Bijlage 3 – Investeringsbedragen in planning (A3)

Voorwoord

Voor u ligt het Integraal Huisvestingsplan Onderwijs 2025 – 2044. Een actualisatie van het IHP dat in 2020 is vastgesteld. Het is de beleidsmatige basis om de komende jaren te investeren in de kwaliteit van onze schoolgebouwen. De afgelopen jaren hebben we dat bijvoorbeeld gedaan met de uitbreiding voor KBS de Plataan en de renovatie e nieuwbouw bij Kindcentrum Stadskwartier. En zijn de plannen voor nieuwbouw van de Reestoeverschool en het IKC in Nieuwveense Landen verder voorbereid.

We zijn echter nog lang niet klaar. De opgave in onze onderwijshuisvesting is enorm. Meppel heeft, net als de meeste gemeenten in Nederland, een grote achterstand. Veel van onze scholen zijn veertig jaar of ouder en hard toe aan vernieuwing. Scholen worden geconfronteerd met hoge onderhoudskosten en de middelen die ze krijgen van het Rijk zijn verre van toereikend. Dat betekent dat veel geld op gaat aan de stenen en niet ingezet kan worden voor kinderen in het onderwijs.

Helaas zien we hetzelfde beeld bij de gemeente. De middelen die Meppel ontvangt vanuit Den Haag staan niet in verhouding tot de opgave. De volledige Rijksbijdrage gaat op aan de vaste lasten van onze huidige schoolgebouwen. Dat betekent dat voor elke renovatie, nieuwbouw of andere opgave nieuwe financiële ruimte worden gevonden. De wetgeving en bekostiging houdt bovendien op geen enkele manier rekening met opgaven ten aanzien van duurzaamheid en inclusief onderwijs. En dan hebben we het nog niet gehad over de bouwkosten die maar blijven stijgen. Het maakt de opgave zo mogelijk nog groter.

In dit IHP hebben we daarom gekozen voor een realistische aanpak. Niet alles kan en zeker niet tegelijk. De financiën zijn, veel meer dan we willen, een beperkende factor. We hebben gekozen voor een planning waarvan we denken dat deze ook uitvoerbaar is. Zodat we structureel en stapsgewijs blijven bouwen aan betere schoolgebouwen.

In dit IHP wordt de omvang van de opgave duidelijk. Van daaruit willen we schoolbesturen vroegtijdig perspectief bieden. Niet alleen door aan te geven wanneer een school aan de beurt is voor vernieuwing, maar ook door vroegtijdig het eindbeeld van een gebouw te bepalen. Daarmee kunnen schoolbesturen beter anticiperen op het toekomstperspectief van een gebouw en worden desinvesteringen zoveel mogelijk voorkomen.

Ik wil de schoolbesturen heel hartelijk bedanken voor hun constructieve bijdrage bij de totstandkoming van dit IHP. Alle schoolbesturen die vallen onder de zorgplicht van de gemeente Meppel hebben hun bijdrage geleverd. Dat waren goede gesprekken met wederzijds begrip voor elkaars belangen en de knelpunten die we ervaren. Dit IHP gaat niet alle knelpunten oplossen. Maar ik heb er wel veel vertrouwen in dat het ons een basis biedt om de komende jaren structureel samen te blijven werken aan betere schoolgebouwen.

Alfred Peterson
Wethouder onderwijs

1 Inleiding

1.1. Aanleiding Actualiseren Integraal Huisvestingsplan

Het huidige IHP van de gemeente Meppel dateert van 2020. In dit geactualiseerde IHP worden de afspraken voor de komende periode herijkt en vastgelegd. De gemeente en de schoolbesturen hebben hierbij een gezamenlijk belang, namelijk zorgen voor toekomstbestendige en functionele onderwijsvoorzieningen met een gezonde exploitatie. Dit IHP legt de beleidsambities, huidige en toekomstige wet- en regelgeving en concrete afspraken met elkaar voor de komende jaren vast. Hiermee willen de gemeente en de schoolbesturen inzetten op een toekomstbestendig en realistisch IHP.
Dit IHP geeft een doorkijk voor een periode van 16 jaar vanaf het jaar 2029. Voor de periode van 2025 -2028 zijn reeds een aantal onderwijshuisvestingsprojecten in de gemeentelijke Meerjarenbegroting opgenomen.

Het ministerie van OCW werkt aan een wetswijziging op het gebied van onderwijshuisvesting. De wijziging heeft als doel om gemeenten en schoolbesturen meer planmatig te laten samenwerken bij de bouw en het onderhoud van schoolgebouwen. Naar verwachting zal deze wet per 1 augustus in werking gesteld worden. Het opstellen van een Integraal Huisvestingsplan (IHP) is daar onderdeel van.

De gemeente Meppel draagt de wettelijke zorgplicht voor onderwijshuisvesting en deze is vastgelegd en geborgd in de *Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs Gemeente Meppel*. Dit is de op dit moment geldende wet- en regelgeving voor de zorgplicht van gemeenten aangaande onderwijshuisvesting. Het IHP komt hier als consensus document naast te staan, zolang de wettelijke verankering ervan nog niet is vastgelegd.

Het IHP geeft zicht op de beschikbare omvang van de huisvestingsportefeuille en de behoefte naar de toekomst, waarbij de uitvoering is opgedeeld in blokken van 4 jaar.

Terugblik vorig IHP en in ontwikkeling zijnde projecten

Hieronder een overzicht van de afgeronde en lopende projecten:

Afgeronde projecten

2022/2023	KC Stadskwartier (hoofdgebouw) – renovatie en nieuwbouw
2023/2024	KBS De Plataan – uitbreiding
2017/2018	Renovatie van deel gebouw Dingstede

In voorbereiding: blok 0 2025-2028

Nieuwveense Landen - Tijdelijke huisvesting
IKC Nieuwveense Landen (KC Gavelanden en KC Noorderveld)
Greijdanus - uitbreiding
Nieuwbouw Reestoeverschool
Scenario onderzoek nieuwbouw-renovatie Dingstede

Toevoeging in dit Integraal Huisvestingsplan

In dit IHP is ook het Voortgezet Onderwijs opgenomen. Dat was in 2020 nog niet het geval. Met deze toevoeging wordt het IHP een document voor alle PO en VO onderwijsvoorzieningen in de Gemeente Meppel. Daarnaast is er een verdieping op de diverse onderwerpen naar concrete afspraken naar de toekomst.

Strategisch Huisvestingsplan Maatschappelijke accommodatie

In de gemeente Meppel wordt een Strategisch Huisvestingsplan Maatschappelijke Accommodatie (SHMA) opgesteld. Het doel is om het IHP aan te laten sluiten op dit SHMA en om elkaar te versterken.
De voorzieningen voor bewegingsonderwijs zijn niet meegenomen in dit IHP. Deze worden in beeld gebracht in het Strategisch Huisvestingsplan Maatschappelijke Accommodaties (SHMA).

1.2. Doel en functie

Doelstelling

Het IHP is een koersdocument voor de uitvoering van het programma voor onderwijshuisvesting. Hiermee is een lange termijn gemoeid. De gedeelde visie van gemeente en schoolbesturen wordt hierin vastgelegd, passend bij de lokale situatie van de gemeente Meppel.

Het IHP vormt het kader voor afspraken die gemeente en schoolbesturen maken over het investeringsplan voor nieuwe, vernieuwde of gerenoveerde huisvesting van scholen. Dit leidt tot meer perspectief voor zowel schoolbesturen als gemeente en overstijgt de jaarcyclus van de verordening.

Van alle schoolgebouwen zijn factsheets gemaakt waarin de gebouwkenmerken zijn opgenomen. Informatie over: bouwjaren, leerlingenprognoses, ruimtebehoefte, capaciteit en medegebruik. In de bijlage is een overzicht van de clusters en factsheets toegevoegd.

1.3. Onderwijsorganisaties in Meppel

De gemeente Meppel heeft bij het opstellen van dit IHP intensief samengewerkt met de schoolbesturen. De betrokken schoolbesturen in de gemeente Meppel:

- Stichting Openbaar onderwijs Promes
- Stichting Kindpunt
- Vereniging Florion
- Stichting Catent
- Stichting Tref Onderwijs
- Stichting Vrijescholen Athena
- Stichting Voortgezet Onderwijs Meppel e.o. (VOMEO)
- Stichting Gereformeerd Voortgezet Onderwijs Oost-Nederland

DC Terra heeft een locatie in Meppel, deze valt buiten de zorgplicht van de gemeente Meppel.

In dit proces zijn vanuit de schoolbesturen de bestuurders en huisvestingsdeskundigen betrokken geweest. Vanuit de gemeente is dit zowel ambtelijk als bestuurlijk ingevuld.

1.4. Actualisatie en dynamiek

Het IHP is een dynamisch koersdocument. De dynamiek van onderwijshuisvesting is groot. Denk hierbij aan prognoses, marktprijzen, politieke ontwikkelingen etc. Dat vraagt om een document dat kan meebewegen met ontwikkelingen en tevens om een regelmatige actualisatie.

Omdat dit IHP zicht geeft op de periode van 2029-2044 is tussentijdse actualisatie wenselijk. Het monitoren van ontwikkelingen in prijspeil, duurzaamheidsambities en de bouw is van belang om te zorgen dat een IHP actueel blijft.

In dit kader wordt afgesproken:

- In het najaar van ieder kalenderjaar wordt het uitvoeringsplan van het volgende jaar geactualiseerd op financiën (indexering van de bedragen zoals die zijn opgenomen in het IHP) en prognoses. Deze actualisatie wordt vastgesteld in een OOGO (Op Overeenstemming Gericht Overleg) tussen gemeente en schoolbesturen. Dat gebeurt met geïndexeerde bedragen op basis van de jaarlijkse indexering van Ruimte OK. De VNG normering en indexering wordt losgelaten omdat deze niet aansluit op de werkelijke kosten.
- Het IHP wordt iedere 4 jaar herijkt. Schoolbesturen blijven de mogelijkheid houden om aanvragen in te dienen met betrekking tot vraagstukken die buiten dit IHP vallen. Deze aanvragen verlopen via het jaarlijks op te stellen huisvestingsprogramma dat wordt vastgesteld in het OOGO.
- Als blijkt dat wetswijzigingen maken dat aanpassingen noodzakelijk zijn, wordt dit besproken op de agenda van een OOGO en worden de nieuwe afspraken toegevoegd aan het lopende IHP.

1.5. Werkwijze en proces

Bij het opstellen van dit IHP hebben verschillende bijeenkomsten en gesprekken plaatsgevonden:

- Bilaterale interviews op ambtelijk niveau binnen de gemeente Meppel.
- Bijeenkomsten met de betrokken schoolbesturen om visie, ambitie en kaders te bespreken.
- Ambtelijke afstemming met financiën om de haalbaarheid én betaalbaarheid te bepalen.
- Bestuurlijke afstemming met verantwoordelijk wethouder en beleidsmedewerkers.
- Diverse bestuurlijke overleggen met schoolbesturen en huisvestingsdeskundigen en gemeente (wethouder en beleidsmedewerkers).

De informatie uit deze bijeenkomsten en gesprekken is samen met de informatie uit het IHP 2020-2035 en gegevens van de schoolgebouwen, zoals bouwjaar en ruimtebehoefte, uitgewerkt naar (bestuurlijke) kaders en een prioritering met de bijbehorende planning voor de projecten.

2 De context

2.1 Inleiding

De vernieuwingsopgave voor onderwijshuisvesting is groot. Een groot deel van de onderwijsgebouwen in Nederland is 40 jaar of ouder. In Meppel is dat niet anders. Meer dan de helft van de schoolgebouwen is toe aan renovatie of (ver)nieuwbouw. En ook in minder oude schoolgebouwen liggen er opgaven, bijvoorbeeld om te verduurzamen of het binnenklimaat te verbeteren. De opgave in het primair en speciaal onderwijs is groter dan in het voortgezet onderwijs.

2.2 Financiële context

De financiële middelen die Meppel krijgt van het Rijk zijn verre van toereikend. Uit een analyse van de inkomsten en uitgaven blijkt dat de volledige Rijksbijdrage voor onderwijshuisvesting opgaat aan de vaste lasten van de schoolgebouwen (kapitaalslasten, OZB, verzekeringen etc.). Van de Rijksbijdrage blijft niets over voor aanvullende investeringen. Dat betekent dat voor elke nieuwbouw, renovatie of verduurzamingsopgave opnieuw financiële ruimte moet worden gevonden. Ook voor schoolbesturen geldt dat de inkomsten niet in verhouding staan tot de hoge onderhoudskosten die het gevolg zijn van de verouderde schoolgebouwen. De bouwkosten die de afgelopen jaren fors zijn gestegen (met 200% t.o.v. 2010!) maken de opgave niet eenvoudiger. De bekostiging vanuit het Rijk blijft ook in dat opzicht ver achter.

2.3 Realistisch IHP

De enorme vernieuwingsopgave waar de gemeente Meppel voor staat is niet op de korte termijn in de volle omvang uit te voeren. De schoolbesturen zijn zich hiervan bewust en hebben zich bereid getoond om mee te bewegen en de planning op te rekken. Ondanks dat de noodzaak er is om diverse projecten eerder op te pakken, is het ook voor de schoolbesturen duidelijk dat dit binnen de financiële context van de gemeente Meppel niet haalbaar is. Daarom is het voorliggende IHP een realistisch en daarmee uitvoerbaar IHP. In het belang van een goede en gezonde toekomstbestendige leeromgeving voor de kinderen in de gemeente Meppel is het van belang dat het voorliggende plan ook werkelijk tot uitvoering komt. Weliswaar ontstaat hierdoor een planning die meer in de tijd in beslag neemt dan wenselijk, echter wel met meer realisme. Waardoor er de komende 16 jaar een aanzienlijke kwaliteitsslag gemaakt kan worden in de onderwijshuisvesting in de gemeente Meppel.

Het oprekken van de planning brengt als risico mee dat er mogelijk meer calamiteit en daarmee spoedaanvragen kunnen komen, zoals ernstige lekkage met het vervangen van het dak tot gevolg. Deze calamiteiten worden in het reguliere huisvestingsprogramma, dat jaarlijks wordt opgesteld, meegenomen.
Hierbij wordt ook gekeken of middels voorfinancieren en op basis van maatwerk een toekomstbestendige en passende oplossing gevonden kan worden. Dat houdt in dat in het kader van calamiteiten, de gemeente Meppel en schoolbesturen samen op trekken. Dit om op basis van maatwerk middels eventuele voorfinanciering door schoolbesturen te komen tot toekomstbestendige investeringen.

Indien een huisvestingsaanvraag als gevolg van een calamiteit wordt toegekend en een school binnen 4/6 jaar na de huisvestingsaanvraag op de planning van het IHP staat, kan gezamenlijk onderzocht worden in hoeverre voorfinanciering mogelijk is. Zodat middelen op dat moment zo efficiënt mogelijk ingezet kunnen worden.

In een tijdsblok van vier jaar worden 2 tot 3 scholen vernieuwd. De scholen waar de noodzaak het hoogst is, zijn als eerst aan de beurt. Met de schoolbesturen is afgesproken dat het perspectief voor schoolgebouwen zo vroeg mogelijk in kaart wordt gebracht, zodat optimaal gebruik gemaakt kan worden van mogelijke koppelkansen. Dat geeft schoolbesturen de ruimte om vroegtijdig afwegingen te maken over eventuele onderhoudsinvesteringen.

3 Onderwijsland in de gemeente Meppel

3.1 Prognosecijfers voor het primair en voortgezet onderwijs

De prognosecijfers voor het Primair Onderwijs en Voortgezet Onderwijs in de gemeente Meppel zijn opgesteld conform de eisen in de Verordening voorzieningen huisvesting Onderwijs. Bij het opstellen van de leerlingenprognose is gebruik gemaakt van herkomstgegevens naar voedingsgebied. Het belangstellingspercentage wordt gedefinieerd als "het percentage van de basisgeneratie uit een herkomstgebied dat naar een bepaalde school gaat". De belangstellingspercentages zijn gebaseerd op de leerlingentellingen van 1-10-2024.
Naast de leerlingenprognose lange termijn is er ook rekening gehouden met de resultaten uit de korte termijnprognose. De korte termijnprognose kijkt naar de interne ontwikkeling binnen een school; de bevolkingsontwikkeling speelt een minder grote rol.

XXLLNC Sociaal (voorheen Pronexus) heeft de prognoses opgesteld in december 2024, op basis van de oktobertelling 2024.
Prognoses blijven een momentopname en de werkelijkheid kan hiervan afwijken. De algemene trend in de aantallen is echter wel vaak richtinggevend voor de werkelijkheid.

De prognoses laten voor zowel het Primair Onderwijs als het Voortgezet Onderwijs een stabiele lijn zijn. Er is geen sprake van opvallende krimp dan wel groei van leerlingenaantallen.
Uiteraard wijken de beide nieuwe scholen in Nieuwveense Landen af van deze stabiliserende lijn. Deze scholen gaan de komende jaren aanzienlijk in leerlingenaantal stijgen.

In de doorrekeningen in dit IHP gaan wij uit van de nevenstaande prognoses en we spreken af dat deze geactualiseerd worden als een project van start gaat.

Leerlingenprognose **Schoolnaam | Primair onderwijs**	**2025**	**2030**	**2035**	**2036**	**2045**
Vrijeschool De Toermalijn	172	170	179	176	176
Kindcentrum Stadskwartier	247	227	245	242	242
Kindcentrum Kornalijn	149	145	149	149	149
Katholieke Basisschool De Plataan	151	158	179	180	180
Kindcentrum Anne Frank	188	183	195	207	207
KC De IJsvogel	145	141	151	160	160
Kindcentrum De Akker	241	237	252	261	261
Kindcentrum Het Kompas	473	447	429	415	415
OBS Sprinkels	481	459	453	439	439
Reestoeverschool	136	140	149	149	149
KC Het Avontuur	158	154	173	176	176
Kindcentrum Beatrix	74	77	92	95	95
Mackayschool	150	148	151	154	154
Kindcentrum De Wel	151	162	172	164	164
OBS Commissaris Gaarlandt	189	202	213	201	201
KindPunt Gavelanden	58	246	301	309	309
KC Noorderveld	8	120	149	153	153

Leerlingenprognose **Schoolnaam | Voortgezet onderwijs**	**2025**	**2030**	**2035**	**2036**	**2045**
Stad & Esch beroepencollege	510	517	508	524	538
Stad & Esch lyceum	1186	1103	1083	1117	1148
Stad& Esch Praktijkschool	98	95	93	96	99
Stad & Esch Eigen weg	92	89	87	90	92
CSG Dingstede	884	915	902	928	950
Greijdanus	601	608	603	622	639

3.2 Ruimtebehoefte in het primair en voortgezet onderwijs

Zowel het Primair als het voorgezet onderwijs wordt gewerkt met een normatieve ruimtebehoefte berekening. Deze berekening bepaalt de normatieve ruimtebehoefte van een school op basis van het aantal leerlingen vermenigvuldigd met een vierkante meter norm per leerlingen daaraan toegevoegd een vaste voet. Afhankelijk het type onderwijs of de onderwijsrichting is het aantal m^2 per leerling vastgelegd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.
De prognosecijfers liggen ten grondslag aan de doorrekening van deze normatieve ruimtebehoefte berekening per school.

Op basis van de normatieve ruimtebehoefte wordt een behoefte – bestandsvergelijking gemaakt. Dat wil zeggen dat gekeken wordt naar de beschikbare meters in het onderwijsgebouw en dat deze wordt afgezet tegen de normatieve ruimtebehoefte. Hierdoor ontstaat zicht op de beschikbare capaciteit aan onderwijshuisvesting en kan bepaald worden of er sprake is van een overschot of tekort aan beschikbare meters in de bestaande gebouwen.

Voor de gemeente Meppel zien we een overschot aan vierkante meters in diverse onderwijsgebouwen, met name het primair onderwijs. Een deel van deze meters is in gebruik door kinderopvang partners.

De afgelopen jaren zijn er veel ontwikkelingen geweest in de bestaande schoolgebouwen. Onder meer door het toevoegen van kinderopvang partners en de ontwikkeling van kindcentra. Tijdens de totstandkoming van dit IHP is geconstateerd dat de cijfers met betrekking tot de beschikbare capaciteit niet altijd meer actueel zijn. Afgesproken wordt om hiervoor nader onderzoek te doen, zodat eenduidigheid ontstaat over de beschikbare meters en het medegebruik door andere partners. Voor de financiële doorrekening heeft dit geen effect, deze wordt gedaan op basis van de normatieve ruimtebehoefte van een school.

Afgesproken wordt dat in 2025/2026 voor de onderwijsgebouwen een NEN 2580 meting wordt gedaan om de beschikbare capaciteit (in m^2 bvo) van de onderwijsgebouwen actueel in beeld te brengen. En dat tevens geïnventariseerd en vastgelegd wordt welke meters gebruikt worden door andere gebruikers.

Voortgezet (Speciaal) onderwijs

4 Visie en ambities Meppel

Thuisnabij onderwijs

In Meppel streven we ernaar dat zoveel mogelijk kinderen dichtbij huis onderwijs kunnen genieten. Hiervoor zijn diverse initiatieven ontstaan om dit steeds meer en beter mogelijk te maken.

In de Jeugdnota Gemeente Meppel 2023-2028 is onder andere een visie opgenomen over thuisnabij onderwijs. Zo heeft het Ministerie van OC&W toestemming gegeven voor de intensievere samenwerking tussen de Mackayschool en Reestoeverschool. Zij ontwikkelen in samenwerking met het Samenwerkingsverband PO2203, afdeling Meppel expertise op het gebied van gedragsproblemen. Daardoor kunnen in het kader van thuisnabij onderwijs meer Meppeler kinderen terecht op de Meppeler scholen. Zo wordt het onderwijs voor deze kinderen thuisnabijer.

Daarnaast is er vanuit het Samenwerkingsverband PO 2203 het Orthopedagogisch Didactisch Centrum (OPDC). Dit OPDC is op dit moment gehuisvest in de voormalige Oosterboerschool. Hier worden onderwijs en zorg gecombineerd en kunnen leerlingen terecht die vastlopen in het reguliere basisonderwijs. Dat zorgt voor de mogelijkheid om een effectief en doeltreffend programma samen te stellen dat erop gericht is om jeugdigen weer te laten integreren in het (reguliere) onderwijs. Vanuit het samenwerkingsverband wordt een beweging ingezet om dit type voorzieningen te concentreren in het gespecialiseerd onderwijs, waardoor expertisecentra ontstaan.
Voor het Voortgezet Onderwijs geld dat er juist sprake is van een omgekeerde beweging. Hier worden onderwijs en zorg zoveel mogelijk vormgegeven in de eigen context van de VO school en dus minder of niet in gespecialiseerde voorzieningen.

Meppel heeft daarnaast een voorziening voor peuters die extra ondersteuning nodig hebben: Peuter op Stap. Het Onderwijs Advies Team, ook een samenwerking tussen onderwijs, zorg en gemeente, helpt bij het vinden van de beste onderwijs- of zorgplek voor deze kinderen om tot ontwikkeling te komen.

In het voorgezet onderwijs hebben we de zogenaamde Trajectklas. Daarbij werken scholen, gemeente en het samenwerkingsverband passend onderwijs samen om thuiszitters te ondersteunen om weer vertrouwen te krijgen in school en leren. Het gaat om kwetsbare jongeren, die vaak al een problematisch schoolverleden hebben en verschillende soorten hulp krijgen en nodig hebben.

Inclusief/inclusiever onderwijs

Voor de scholen in Meppel betekent Inclusief en Passend Onderwijs dat er gestreefd wordt naar een leeromgeving waar elk kind de kans krijgt om zich optimaal te ontwikkelen, ongeacht achtergrond, talent of beperking. Dat betekent dat zoveel mogelijk scholen toegankelijk zijn en inhoudelijke ondersteuning op maat kunnen bieden om kinderen zo lang mogelijk in het regulier onderwijs kunnen blijven. Hiervoor is er een nauwe samenwerking tussen scholen, kinderopvang en welzijnsorganisaties. Dit draagt eraan bij dat zoveel mogelijk kinderen dichtbij huis toegang krijgen tot kwalitatief hoogstaand onderwijs dat aansluit bij de behoeften en mogelijkheden voor een solide basis voor de toekomst. Dit wordt nu al vormgegeven met symbiose plekken voor leerlingen.

In het onderwijsachterstandenbeleid van de gemeente Meppel is er aandacht voor de ondersteuning van geïndiceerde leerlingen in de voor- en vroegschoolse voorziening. In de perspectiefnota 2025-2028 wordt vermeld dat het onderwijs bezig is met een omslag naar inclusiever onderwijs en is de gemeente in gesprek met de schoolbesturen over kansen die onderwijshuisvesting biedt om dit te versterken. Dit vraagt van schoolgebouwen flexibiliteit in voorzieningen, zoals gespreksruimte, lesruimten, toegankelijkheid en eventueel specifieke inventaris. Hierover spreken de partners af dat bij de uitwerking van projecten gekeken wordt op welke wijze hier mogelijkheden zijn binnen de normatieve meters. Indien er meer ruimte nodig is wordt dit afgewogen en voorgelegd bij aanvullende besluitvorming.

De eventuele extra ruimtevraag die ontstaat vanuit Passend Onderwijs dan wel Inclusief Onderwijs is nog niet vastgelegd in de Verordening of andere wetgeving aangaande huisvesting.

Gezonde leer- en leefomgeving

Voor het welzijn en de prestaties van zowel kinderen als de professionals is een gezonde leer- en leefomgeving essentieel. Daarom zetten wij binnen Meppel en Nijeveen in op schoolgebouwen die goed geventileerd zijn, met een aangenaam binnenklimaat.
We zien dit als een gezamenlijke verantwoordelijkheid van schoolbesturen en de gemeente bij de uitvoering van de projecten in het IHP. In de structurele bekostiging vanuit het Rijk wordt hier onvoldoende rekening gehouden. Het Rijk heeft wel subsidieregelingen ingesteld (nu DUMAVA) om hierin financieel te ondersteunen.

Onderwijskansenbeleid

De gemeente Meppel heeft in het Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 de beleidskaders en het uitvoeringsprogramma opgenomen.

*In de gemeente Meppel maken we ons **samen sterk** voor de kansen van het jonge kind. Alle kinderen kunnen vanaf 2,5 jaar naar een **passende voorschoolse voorziening** en vanaf 4 jaar naar een **passende vroegschoolse voorziening**. Bij alles wat we doen voor onze jonge inwoners zoeken we naar mogelijkheden om de **verbinding** en **samenwerking** te vergroten.*

Onderwijs aan nieuwkomers

Ook in de gemeente Meppel wordt onderwijs aan nieuwkomers gegeven. In 2023 is er een visiedocument opgesteld voor Taalschool Regio Meppel. Hierin is de integrale aanpak voor nieuwkomers (expats, immigranten, asielzoekers, statushouders en vluchtelingen) in de leeftijd van 2-17 jaar en expertisecentrum anderstaligen opgenomen. Het Samenwerkingsconvenant van Taalschool Meppel (afdeling Primair onderwijs) is opgesteld met de gemeenten Meppel, Staphorst, Westerveld, Steenwijkerland en De Wolden in samenwerking met alle betrokken schoolbesturen. In dit samenwerkingsconvenant is afgesproken dat de huisvesting voor deze nieuwkomerskinderen in de gemeente Meppel is gerealiseerd voor de periode van 2024 – 2027. Zo kunnen alle nieuwkomerskinderen gedurende het eerste jaar in Nederland onderwijs volgen en zo succesvol doorstromen naar het regulier onderwijs.

Al deze partijen voelen een gezamenlijke verantwoordelijkheid voor het geven van kwalitatief goed onderwijs aan de kwetsbare doelgroep van het nieuwkomers-onderwijs.

Doorgaande ontwikkellijn 0-12 jaar en Kindcentrum ontwikkeling

Om een doorgaande leerlijn van kinderen van 0 – 12 jaar aan te bieden worden landelijk steeds meer integrale voorzieningen voor opgroeiende kinderen aangeboden. Bijna alle scholen in de gemeente Meppel zijn (integrale) kindcentra. Bij een deel van de bestaande scholen is dit mogelijk gemaakt door gebruik te maken van de overcapaciteit van de schoolgebouwen. Tussen gemeente en schoolbesturen zijn hier afspraken over gemaakt.

Het Meppeler Akkoord dat is opgesteld in 2021 richt zich primair op het snijvlak onderwijs en zorg. Daarbij wordt ook ingezet op voorschoolse educatie zodat kinderen zo goed mogelijk starten in het basisonderwijs.

Om de doorgaande ontwikkellijn te borgen is het van belang om in te zetten op onderwijs en opvang onder hetzelfde dak of in de nabije omgeving van de scholen.

Daar wordt invulling aangegeven met de ontwikkeling van kindcentra.

5 Van visie en beleid naar afspraken

5.1 Inhoudelijk

Doorgaande ontwikkellijn 0-12 jaar en Kindcentrum ontwikkeling

Vanuit onze gezamenlijke ambitie voor een doorgaande ontwikkellijn geldt dat het realiseren van Kindcentra voor ieder schoolbestuur gelijke mogelijkheden moet bieden. De mogelijkheden daartoe verschillen per situatie. We maken hierbij onderscheid tussen bestaande bouw en nieuwbouw.

Overall streven we gezamenlijk naar een eenduidig huurbeleid voor de kinderopvang. Hiervoor is in 2014 in de visie op Kindcentra al met elkaar gesproken en zijn afspraken gemaakt. Dit vraagt na ruim 10 jaar actualisatie van de gemaakte afspraken en toetsen op de werkelijkheid van vandaag. Dit wordt een onderwerp op de ontwikkelagenda voor de komende tijd.

Nieuwbouw

In het geval van nieuwbouw zijn er een twee opties om ruimte voor de kinderopvang te realiseren:

- De gemeente Meppel financiert voor, waarna op basis van kostendekkende huur de investering terugkomt naar de gemeente. Hierbij wordt gekozen voor een langdurig huurcontract. Waarbij binnen de WPO artikel 110, lid 8 een maximum van 3 jaar wordt aangegeven. Middels een overeenkomst kunnen partners hierover aanvullende afspraken maken in deze.
- Een kinderopvang organisatie financiert zelf in de eigen huisvesting. Waarbij op basis van appartementsrecht het eigendom wordt geduid.

Bestaande bouw

In de bestaande bouw worden de huidige afspraken voorgezet. Verhuur van onderwijsruimte aan een kinderopvangorganisatie is mogelijk, maar als er sprake is van een structurele onttrekking aan de onderwijsvoorziening vereist dit instemming van de gemeente en moet het aan specifieke voorwaarden voldoen.

Het moet voor ieder schoolbestuur mogelijk zijn om een kindcentrum te kunnen realiseren. Als er een capaciteitsvraagstuk ontstaat, gaan gemeente en schoolbestuur met elkaar in overleg om het kindcentrum mogelijk te maken of te behouden. Hiervoor zijn de volgende oplossingen denkbaar:

- Indien mogelijk kunnen schoolbesturen zelf investeren vanuit private middelen.
- De gemeente kan meedenken in alternatieve huisvesting in noodunits (met kostendekkende huur), waarbij de gemeente garant kan staan als schoolbesturen niet de mogelijkheid hebben om te investeren.
- De gemeente ondersteunt bij de ruimtelijke procedures die mogelijk doorlopen moeten worden.
- De gemeente en het schoolbestuur kijken samen naar een ander gebouw in de buurt van de school.

Afspraken bestaande bouw

- Bij bestaande gebouwen worden huidige afspraken met betrekking tot verhuur van overcapaciteit aan voorschoolse voorzieningen voortgezet:
  - Schoolbesturen vragen de gemeente om toestemming voor verhuur van de lokalen aan derden
  - Schoolbesturen brengen gebruikers een afgesproken minimum huurvergoeding in rekening
  - Huurvergoeding wordt gebruikt voor de instandhouding en exploitatie van het schoolgebouw

- Bij capaciteitsvraagstukken (bij groei van de school) in bestaande onderwijsgebouwen gaan gemeente en schoolbesturen samen op zoek naar oplossingen. Waarbij de gemeente Meppel meedenkt in procedures, faciliteert of garant staat (met kostendekkende huur) indien een schoolbestuur zelf niet kan investeren in aanvullende capaciteit voor de opvang.

- Er wordt alleen gefaciliteerd in het vormen van een kindcentrum als de prognoses aantonen dat dit mogelijk is.

- Bij de verhuur aan kinderopvangpartners in de bestaande multifunctionele voorzieningen Het Palet en de Plataan verandert niets in de huidige afspraken.

- Bij bestaande bouw is het streven te komen tot een Kindcentrum. Indien het bestaande gebouw leegstand heeft, wordt verhuur aan een kinderopvangorganisatie mogelijk. Voorlopig blijft de huurprijs maatwerk in bestaande voorzieningen, totdat nader onderzoek tot afspraken leidt.

- Indien sprake is van groei van het onderwijs wordt in onderling overleg, met schoolbesturen, kinderopvangorganisaties en gemeente, gekeken op welke wijze huisvesting voor een kinderopvangorganisatie geborgd kan worden.

- Aanpassingen in bestaande voorzieningen zijn voor eigen rekening van de voorschoolse voorziening of het schoolbestuur (juridisch eigenaar).

Afspraken nieuwbouw

- Bij nieuwbouw is een kindcentrum het uitgangspunt.

- Bij (ver)nieuwbouw zijn er twee opties: de gemeente financiert voor en krijgt middels een kostendekkende huur de investering weer terug. Of de kinderopvang kan of wil zelf investeren. Op basis van maatwerk en mogelijkheden worden de afspraken gemaakt. Voor de gemeente moet dit minimaal kostendekkend zijn.

- Het juridisch eigendom wordt bij nieuwbouw overgedragen aan het schoolbestuur, die dan een huurcontract afsluit met de kinderopvangorganisatie. Dit contract is langjarig. Indien de gemeente investeert dan wordt de component voor de kapitaallasten, middels een kostendekkende huurvergoeding, overgedragen aan de gemeente Meppel. De component voor exploitatie/gebruikerslasten is voor het schoolbestuur.

- Er wordt alleen gefaciliteerd in het vormen van een kindcentrum als de tellingen en prognoses aantonen dat dit haalbaar is.

- De visie en identiteit van de school is mede bepalend voor de keuze voor een kinderopvangorganisatie.

Spreiding onderwijs

Spreiding, bereikbaarheid en nabijheid van onderwijsvoorzieningen is belangrijk voor de gemeente Meppel. Hierbij wordt ook gekeken naar de nieuwe wijk Nieuwveense Landen. Onderwijs is een functie die niet mag ontbreken in deze wijk. De aanwezigheid van primair onderwijs en kinderopvang op korte termijn is een belangrijke factor.

Afspraak

Partners spreken met elkaar af te blijven streven naar een goede en evenwichtige spreiding van onderwijs over de verschillende clusters in de gemeente Meppel.

Onderwijskansenbeleid

De gemeente Meppel heeft in het Onderwijsachterstandenbeleid 2023-2026 de beleidskaders en het uitvoeringsprogramma opgenomen.

De geformuleerde ambities worden door de betrokken schoolbesturen als volgt met afspraken vertaald naar de onderwijshuisvesting:

Afspraken

- Als nieuwe projecten opgestart worden, wordt integraal gekeken naar een visie op samenwerken en samenwonen met andere partners. Hierbij wordt vanuit de inhoud en visie gedacht en gewerkt. Initiatief hiervoor ligt bij de schoolbesturen.
- Samen met de gemeente en de voorschoolse voorzieningen wordt er gewerkt aan het tot stand komen van afspraken over een zo groot mogelijke deelname aan voorschoolse educatie door een goede doelgroepsomschrijving, effectieve toeleiding en doorgaande leerlijn van voorschoolse naar vroegschoolse educatie.
- De school maakt samen met de voorschoolse voorzieningen afspraken over de vorm. Hetzij huisvesting in één gebouw, dan wel in aparte gebouwen. Uitgangspunt hierbij is maatwerk per project.

Onderwijs aan nieuwkomers

Huisvesting van deze groep kinderen is niet altijd voorspelbaar en daarom lastig in kwantiteit aan te geven. Het legt extra druk op de capaciteit van de onderwijsvoorzieningen van sommige scholen. Deze doelgroep vraagt om een specifieke aanpak en soms specifieke huisvesting, bijvoorbeeld omdat er in kleinere groepen gewerkt wordt. Het is van belang om in deze aandacht te houden bij uitvoering van projecten uit dit IHP.

De gemeente Meppel heeft met een aantal omliggende gemeenten de Taalschool Regio Meppel voor de periode 1 augustus 2024 – 31 juli 2027 opgericht. Hierbinnen wordt een expertisecentrum gevormd dat erop gericht is om de expertise rondom anderstaligen zoveel mogelijk te borgen in het regulier onderwijs. Met als streven dat kinderen zo snel mogelijk thuisnabij naar een basisschool kunnen.

Afspraken

- De gemeente heeft de verantwoordelijkheid voor het zorgen van voldoende onderwijshuisvesting voor het nieuwkomersonderwijs. In Meppel is dat met omringende gemeenten voor de komende 3 jaar geborgd in de Taalschool Regio Meppel.
- Daar waar mogelijk worden de kinderen bij uitstroom geplaatst in de school in de wijk waar de kinderen wonen, thuisnabij onderwijs.

5.6 Onderwijshuisvesting

Huisvesting

Vanaf 1 januari 2021 is BENG (Bijna Energie Neutraal Gebouw) de norm bij nieuwbouw. De verwachting is dat de wetgeving ergens in de tijd aangepast gaat worden naar ENG (Energie Neutraal Gebouw). Op dit moment is dat echter nog niet aan de orde voor alle nieuwbouw. Voorafgaand aan wijzigende wetgeving kan een schoolbestuur ervoor kiezen om ENG te gaan bouwen. De meerkosten boven BENG komen voor rekening van het schoolbestuur.
Daarnaast wordt er gestreefd naar Frisse Scholen klasse B. Een frisse school is een schoolgebouw met een laag energieverbruik en een gezond binnenklimaat als het gaat om luchtkwaliteit, temperatuur en comfort, licht en geluid.

Bij levensduur verlengende renovatie of vernieuwbouw is het streven naar BENG, maar de haalbaarheid daarvan is afhankelijk van de staat van het schoolgebouw. Dit vergt per situatie maatwerk.

Zoals eerder vermeld wordt er gestreefd naar multifunctioneel gebruik van onderwijsgebouwen. Hierin kan bijvoorbeeld kinderopvang worden gefaciliteerd door de gemeente bij nieuwbouw. Afhankelijk van de behoefte in de wijk of het dorp wordt er gekeken naar het multifunctioneel gebruik. Overcapaciteit kan in bestaande gebouwen worden verhuurd aan gebruikers met een maatschappelijke en/of onderwijs gerelateerde functie. Daarbij de kanttekening dat dit niet conflicterend is met de bestaande gebruikers.

In het Kwaliteitskader Ruimte OK[1] wordt een basisreferentie niveau afgesproken dat gehanteerd wordt voor het realiseren van toekomstbestendige kwaliteit van onderwijsgebouwen. Dit niveau vormt de richtlijn voor de uitvoering van de projecten in de gemeente Meppel.

Eigendomssituatie

De eigendomssituatie van de schoolgebouwen en de ondergrond is niet overal gelijk. Om te bepalen in hoeverre dit kansen of juist belemmeringen oplevert bij huisvestingsopgaven is meer onderzoek nodig. Afgesproken wordt dat dit thema wordt toegevoegd aan de ontwikkelagenda.

Onderhoud

Schoolbesturen in het primair onderwijs zijn verplicht om de schoolgebouwen deugdelijk te onderhouden. Het economisch claimrecht ligt in de meeste gevallen bij de gemeente. De gebouwen vervallen aan de gemeente als zij vervangen of verlaten worden. Om te zorgen dat ook hier een gelijk speelveld is een basisniveau voor onderhoud bepaald.

Afspraken

- Scholen worden onderhouden op de minimale norm NEN 2767 – conditiescore 3 (Niveau 3 – redelijke conditie: plaatselijke zichtbare veroudering, functievervuiling van bouw- en installatiedelen zijn niet in gevaar).
- De MJOP's van schoolbesturen worden op basis van NEN 2767 opgesteld.
- Maatwerkafspraken kunnen gemaakt worden als een schoolgebouw vervangen of vernieuwbouwd gaat worden. Schoolbestuur en de gemeente Meppel maken hierover dan maatwerkafspraken om terug te gaan tot conditieniveau 4 of 5.

Haalbaarheidsonderzoek

Daar waar renovatie, vernieuwbouw of vervangende nieuwbouw aan de orde is, wordt altijd gezamenlijk (gemeente en schoolbestuur) een haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om met elkaar te bepalen wat – op het moment van starten van het project – de beste keuze is. De uiteindelijke keuze kan afwijken van de eerste intentie in dit IHP. Afgesproken wordt dat bij het uitwerken van een

[1] https://www.ruimte-ok.nl/nieuws/nu-beschikbaar-kwaliteitskader-huisvesting-versie-2023

haalbaarheidsonderzoek integraal gekeken wordt naar de mogelijkheden om projecten te koppelen. Dit om de kansen die ontstaan om voorzieningen te koppelen of tijdelijke huisvesting vroegtijdig in beeld te hebben en afspraken over te maken.

Op basis van referentieprojecten wordt geconstateerd dat renovatiekosten veelal rond de 65% van nieuwbouwkosten bedragen. Omdat voor de levensduurverlenging tenminste 25 jaar wordt aangehouden is het belangrijk dat vooraf zowel kwalitatief als financieel wordt gekeken naar de consequenties zodat een gedegen afweging gemaakt kan worden.

De volgende elementen worden in ieder geval betrokken bij een dergelijk haalbaarheidsonderzoek:

- Leerlingenaantal dat als uitgangspunt wordt genomen
- Clustering met (een) andere scho(o)l(en) uit de omgeving
- Eventuele vorming van een samenwerkingsschool
- Omvang accommodatie in relatie tot normatieve behoefte (afspraken over inzet overschot en betaling renovatie overschot indien dit overschot te maken heeft met gebouwstructuur en moeilijk af te scheiden is)
- Welke samenwerkingspartners zijn onderdeel van de opgave (opvang, ontmoetingsfunctie)
- Beeldbepalende bouwstijl
- Ligging ten opzichte van voedingsgebied
- Beschikbaarheid nieuwbouwlocatie
- Tijdelijke huisvesting nodig?
- Huidige exploitatie-/energiekosten
- Verbeter mogelijkheden (ambitie Frisse Scholen klasse B, ENG)
- Planologische- / stedenbouwkundige- / locatiekenmerken en eisen
- Bepalen circulaire ambities (bijvoorbeeld ook TCO)
- Eigen bijdrage schoolbestuur

Daarnaast zijn er verschillende kostenonderdelen van belang:

- Kosten tijdelijke huisvesting
- Kapitaalslasten nieuwbouw versus renovatiekosten
- Verdeling van de investering (verdeling gemeente en schoolbestuur)
- Stichtingskosten
- Locatie gebonden kosten

Afspraken

- De kwaliteit van een onderwijsgebouw wordt zowel functioneel als bouwkundig beoordeeld.
- Bouwheerschap ligt in de basis bij het schoolbestuur, tenzij anders overeengekomen.
- Bij nieuwbouw is het uitgangspunt BENG.
  - De meerkosten van BENG naar ENG zijn voor rekening van het schoolbestuur.
  - De keuze voor ENG is een mogelijkheid en geen verplichting.
- Bij levensduur verlengende renovatie en uitbreiden streven we naar Frisse Scholen Klasse B en BENG.
  - Bij renovatie en uitbreiden van bestaande gebouwen betreft het altijd maatwerk. Renovatie is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en schoolbesturen.
- Indien mogelijk wordt, binnen de grenzen van het toegekende investeringskrediet, gezocht naar circulaire mogelijkheden.
- Multifunctioneel gebruik van de onderwijsgebouwen is het uitgangspunt.
- Het Kwaliteitskader van Ruimte OK, opgesteld op initiatief van VNG, PO-Raad en VO-Raad, is het uitgangspunt is voor nieuwbouw.
- Het basisreferentieniveau dat in dit Kwaliteitskader is gedefinieerd vormt de norm. Alleen in overleg kan hiervan worden afgeweken.

Duurzaamheid

De gemeente Meppel heeft in haar programma duurzaamheid een vijftal strategische doelstellingen geformuleerd:

- Energietransitie: De gemeente Meppel is CO2-neutraal in 2040.
- Klimaatadaptatie: De gemeente Meppel is klimaatadaptief in 2050.
- Natuur, landschap & biodiversiteit: De gemeente Meppel heeft in 2050 een robuust ecosysteem, passend bij Meppel en met behoud en herstel van bestaande landschaps- en natuurkwaliteiten.
- Gezond leefmilieu: De gemeente Meppel voldoet aan de wettelijke milieunormen voor bodem, lucht, geur en geluid om zo veel mogelijk schade en/of hinder voor mens, dier en milieu te voorkomen.
- Circulariteit: De gemeente Meppel is 100% circulair in 2050.

Kijkend naar de leeftijd van de onderwijsgebouwen en de omvang van de vervangingsopgave in relatie tot de beschikbare middelen, lijkt dit een stevige ambitie. Met de vernieuwingsplanning zoals verderop in dit IHP beschreven, wordt een groot aantal schoolgebouwen de komende jaren verder verduurzaamd. Maar daarmee voldoen nog niet alle schoolgebouwen aan de ambities voor 2040. Om die ambities te realiseren zijn aanvullend forse investeringen nodig.

Gemeente Meppel en de schoolbesturen zien duurzaamheid als een gezamenlijke opgave en ambities. Bij vernieuwingsopgaven die worden voorbereid worden altijd de kansen voor verduurzaming verkend. Daarnaast wordt waar mogelijk gebruik gemaakt van bestaande subsidieregelingen zoals DUMAVA

BENG/ENG

Vanaf 1 januari 2024 is de Omgevingswet ingevoerd. Hierin staan de wettelijk eisen voor de energieprestatie van schoolgebouwen. Deze moet voldoen aan de BENG-eisen. Dit houdt in dat er eisen worden gesteld aan de maximale energiebehoefte, een maximum aan het gebruik van fossiele energie en een minimum aandeel hernieuwbare energie.
Het vigerende Omgevingsbesluit (voorheen Bouwbesluit) gaat uit van BENG en dat is ook het minimale uitgangspunt voor dit IHP. Dat geldt in ieder geval voor (ver)nieuwbouw en daar waar mogelijk voor levensduurverlengend renoveren. Wel is het uitgangspunt dat het gebouw ENG gereed is.

Afhankelijk van de specifieke omstandigheden in het betreffende gebouw en de daarvoor benodigde investeringen wordt gekeken of de stap naar ENG haalbaar is.

Afspraken

- De wettelijke norm van BENG bij nieuwbouw wordt gehanteerd. De keuze kan gemaakt worden om ENG te bouwen, maar dat is geen verplichting.
- Duurzaamheid is een gezamenlijke verantwoordelijkheid van de gemeente en de schoolbesturen.
- Bij renovaties, vernieuwbouw en onderhoud wordt er ingezet op duurzame gebouwen. Het betreft altijd maatwerk, waar bij er ook gekeken wordt naar natuurlijke momenten om de ingrepen toe te passen.
- Daar waar mogelijk (financieel of anderszins) wordt een bijdrage geleverd aan de duurzame uitgangspunten van de gemeente Meppel, waaronder:
  - Komende jaren CO2-neutraal worden (2040).
  - Optimaal gebruik maken van bestaande gebouwde omgeving, gebouwen en materialen.
  - Gezonde en veilige leefomgeving voor mens en natuur
  - Wijken en buurten met een hoge leefbaarheid.

De gemeentelijke ambitie om in 2040 Energieneutraal te zijn is voor de onderwijsgebouwen een aanzienlijke financiële uitdaging. In dit IHP gaan we vooralsnog uit van BENG, passend bij de huidige wetgeving. De meerkosten voor energie neutraal realiseren van gebouwen heeft een grote mate van afhankelijkheid van landelijk beleid en landelijke en regionale knelpunten. Dit betreft ondermeer subsidies, netcongestie, prijs van zonnepanelen (gerelateerd aan landelijk beleid).

Een belangrijke stap om van BENG naar ENG te komen betreft het leggen van zonnepanelen. Afhankelijk van de marktontwikkelingen vraagt dit circa € 50 tot € 100 per m^2.

Netcongestie

Bij het aardgasvrij maken en daarbij elektrificeren van de huisvesting (renovatie, vernieuwbouw en nieuwbouw) kan de uitvoering belemmerd worden door de netcongestie. Dit betekent dat het elektriciteitsnet vol raakt, waardoor het moeilijk is om nieuwe aansluitingen te realiseren of extra stroom af te nemen. Dit heeft onder andere de onderstaande gevolgen voor de schoolgebouwen:

- Vertraging in de bouw of renovatie: nieuwe of gerenoveerde schoolgebouwen kunnen pas worden aangesloten als er voldoende capaciteit is.
- Beperking bij verduurzaming: zonnepanelen, warmtepompen en andere duurzame oplossingen kunnen niet optimaal gebruikt als er geen terug levering of extra stroom mogelijk is.
- Hogere kosten: het aanleggen van alternatieve energievoorzieningen kan extra kosten met zich meebrengen.

Het is daarom belangrijk om vroegtijdig in de haalbaarheid- en initiatieffase een maatwerkplan op te stellen om de risico's tijdig in beeld te hebben.

Toekomstbestendige en gezonde schoolgebouwen

Voor zowel gemeente als schoolbesturen is het van belang dat onderwijsgebouwen toekomstbestendig, duurzaam en gezond zijn. Bij veel schoolgebouwen in Meppel is dat op dit moment niet het geval. Zoals eerder al geschetst ligt er een flinke opgave. En niet alle gebouwen kunnen, binnen het huidige financiële perspectief, op korte termijn aangepast of vervangen worden.
Op het moment dat scholen worden aangepakt worden thema's als duurzaamheid en binnenklimaat zoveel mogelijk meegenomen. Voor scholen die (voorlopig) nog niet aan de beurt zijn bieden subsidies, als DUMAVA, kansen om een kwaliteitsslag te maken. Dit vraagt om maatwerk en het benutten van natuurlijke momenten.

Afwegingskader nieuwbouw – levensduurverlengende renovatie - vernieuwbouw

De afweging om te kiezen voor (vervangende) nieuwbouw, levensduur verlengende renovatie of vernieuwbouw maken de gemeente en de schoolbesturen in dit IHP gezamenlijk. Door het uitvoeren van een haalbaarheidsonderzoek wordt er voor iedere project een afweging gemaakt. Actuele kennis, afgesproken kaders en opgedane ervaringen kunnen worden meegenomen. Er is in de huidige situatie (Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs) niet vastgelegd wie verantwoordelijk is voor renovatie van schoolgebouwen. Met het oog op het aankomende wetsvoorstel is de verwachting dat hier verandering in komt. Daarbij gaat de verantwoordelijkheid voor levensduurverlengend renoveren, als volwaardig alternatief voor nieuwbouw, bij de gemeente terecht komen. De oorspronkelijke afspraak uit het vorige IHP aangaande een verdeling van de kosten tussen schoolbestuur en gemeente (50% -50%) passen niet meer bij de nieuwe wetgeving.

Voor het afwegingskader worden de volgende afspraken vastgelegd.

Afspraken

- De levensduur van een gebouw wordt met de renovatie verlengd met minimaal 25 jaar. Bij (ver)nieuwbouw is dat 40 jaar.

- De afweging van levensduur verlengend renoveren, nieuwbouw of vernieuwbouw vindt plaats op de basis van de volgende criteria:

  - Bouwkundige kwaliteit en bijbehorende wet- en regelgeving
  - Staat van onderhoud
  - Benodigde capaciteit op basis van prognosecijfers en demografische ontwikkeling
  - Levensvatbaarheid van de scholen (opheffingsnorm gemeente Meppel = 109, landelijk minimum = 23)
  - Functionele kwaliteit van de gebouwen
  - Exploitatie van het gebouw
  - Ligging en spreiding van onderwijsvoorzieningen
  - Financieel (boekwaarde/kapitaallasten)
  - Bouwjaar van het gebouw

- Per project wordt een businesscase gemaakt. Op basis van de uitkomsten wordt een keuze gemaakt.

Buitenruimte

Buitenruimte is belangrijk voor kinderen. Niet alleen om te spelen, bewegen en te ontdekken maar ook om te leren. De buitenruimte is een verlengstuk van de binnenruimte. Landelijk is hiervoor wetgeving opgesteld die vastgelegd is in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. De normafspraken voor buitenruimte zijn 3 m² (verhard oppervlak) per leerling met een minimum van 300 m². Voor scholen groter dan 200 volstaat 600 m². Het kwaliteitskader van Ruimte OK raadt minimaal 5 m2 aan. Dit sluit aan bij de ambities van de schoolbesturen.

Met betrekking tot de buitenruimte zijn er de volgende afspraken:

Afspraken

- De norm uit de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs wordt beschouwd als minimale afmetingen.
- Er wordt gestreefd naar groene, actieve, klimaat adaptieve pleinen, ook vanuit educatief perspectief. Subsidies voor het verduurzamen/vergroenen van speelpleinen bieden kansen voor zowel het verbeteren van de kwaliteit van de pleinen als ook voor de omvang.

Capaciteit en leegstand onderwijsgebouwen

Aan de hand van het aantal leerlingen wat op een school staat ingeschreven (op 1 oktober van het vorige jaar) en de prognoses over de lange termijn (15 jaar) wordt de normatieve ruimtebehoefte bepaald. Deze capaciteit wordt uitgedrukt in m2 bruto vloeroppervlak (BVO).

De capaciteit van de onderwijsgebouwen moet passend zijn voor het aantal leerlingen volgens inschrijving nu of prognoses op de langere termijn.

Bij groei kunnen bestaande scholen recht krijgen op extra ruimte. Deze extra ruimte is dan een voorziening in de huisvesting die door de gemeente Meppel wordt opgenomen in het jaarlijkse huisvestingsprogramma.

De gemeente is verantwoordelijk voor (ver) nieuwbouw en uitbreiding. Het schoolbestuur is verantwoordelijk voor onderhoud, aanpassingen en exploitatie van het gebouw.

Wanneer de capaciteit van een schoolgebouw te groot is voor het aantal leerlingen dan zijn de volgende mogelijkheden aan de orde:

- Onttrekken aan de onderwijsbestemming. De gemeente kan leegstand vorderen ten behoeve van onderwijs of culturele, maatschappelijke of recreatieve doeleinden. Dit vindt plaats in overleg tussen gemeente en schoolbestuur (de bestemming moet passend zijn).
- Behouden van de bestaande capaciteit, exploitatie is voor rekening van het schoolbestuur (verhuren aan kinderopvang is een mogelijkheid).
- Slopen van de overcapaciteit indien daarvoor mogelijkheden zijn.

Wanneer de capaciteit van een school kleiner is dan nodig zou zijn op basis van het aantal leerlingen, dan zijn de volgende mogelijkheden aan de orde:

- De gemeente verwijst naar een ander schoolgebouw in de omgeving, passend bij de afstandsafspraken uit de Verordening. Waarbij het uitgangspunt is dat dit met minimaal twee groepen gebeurt.
- Als er meerdere partners onder één dak zijn gehuisvest (bijvoorbeeld scholen en kinderopvang), kan de betreffende school in gesprek gaan met partners over hoe de ruimte anders/effectiever benut kan worden.
- Uitbreiding van het gebouw, tijdelijk of permanent, passend bij de normatieve ruimtebehoefte op basis van de prognoses zoals opgesteld conform Programma van Eisen in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs.
- Indien sprake is van een permante extra ruimtebehoefte (minimaal 15 jaar) ligt verwijzen naar leegstand elders niet voor de hand.

6 Wettelijk kader en regelgeving

6.1 Wettelijk kader

Wettelijke zorgplicht gemeenten

De gemeente heeft een wettelijke zorgplicht om te voorzien in adequate en voldoende huisvesting voor basis-, voortgezet- en speciaal onderwijs. Aan een Integraal Huisvestingsplan ligt op dit moment de volgende wetgeving ten grondslag:

- Wet op het primair onderwijs (WPO),
- Wet op het voortgezet onderwijs (WVO)
- Wet op expertisecentra (WEC)

Wettelijk kader | Huidig

De verantwoordelijkheden van schoolbesturen en gemeente zijn in onderstaand schema weergegeven.

Daarnaast streeft de gemeente Meppel om te voorzien in voldoende ruimte voor het bewegingsonderwijs binnen 1 kilometer afstand van de betreffende school. Zoals vastgelegd in de Verordening voorzieningen huisvesting onderwijs (bijlage 1, deel B).

In de meeste situaties ligt het juridisch eigendom van schoolgebouwen bij de schoolbesturen. Een gemeente behoudt het economisch claimrecht. Dat betekent dat bij beëindiging van onderwijsgebruik gebouw en terrein worden overgedragen aan de gemeente. In sommige gevallen ligt het eigendom bij de gemeente zelf (dit betreft 2 scholen).

Wet- en regelgeving | Ontwikkelingen

Met dit IHP anticiperen we op het aankomende wetsvoorstel voor 'doelmatige aanpak onderwijshuisvesting'. Deze is op 29 januari 2025 naar de Tweede Kamer gegaan. Verwachting is effectuering in 2026. Hieronder een toelichting:

"Het doel van de wetswijziging is regels te stellen voor diverse maatregelen betreffende onderwijshuisvesting om te komen tot een meer planmatige en doelmatige aanpak van bouw en onderhoud van schoolgebouwen in het primair en voortgezet onderwijs ter verbetering van de kwaliteit van en verduidelijking van de verantwoordelijkheid voor de onderwijshuisvesting. Met dit wetsvoorstel wordt het stelsel van onderwijshuisvesting, zoals geregeld in de Wet op het primair onderwijs, de Wet op het voortgezet onderwijs 2020 en de Wet op de expertisecentra, op korte termijn geoptimaliseerd. Er is geen sprake van een systeemverandering".

Het wetsvoorstel bestaat in ieder geval uit de volgende onderwerpen:

1. Gemeenten worden verplicht om een IHP vast te stellen en schoolbesturen worden verplicht een meerjarenonderhoudsplan (MJOP) vast te stellen.
2. Aan de voorzieningen in de huisvesting waar de gemeente verantwoordelijk voor is wordt renovatie toegevoegd als alternatief voor nieuwbouw, bestaande uit vernieuwing of grootschalige verandering van een gebouw of een gedeelte daarvan door een samenhangend geheel van maatregelen, dat gericht is op het verlengen van de levensduur van het gebouw of het gedeelte daarvan.

3. Het investeringsverbod primair onderwijs komt te vervallen. Primair onderwijs mag voortaan investeren vanuit een overschot van de exploitatie, conform hoe dit in het voortgezet onderwijs geregeld is.

De nieuwe Omgevingswet en Besluit Bouwwerken leefomgeving is per ingang van januari 2024 ingesteld (betreft eisen voor nieuwbouw en renovatie van gebouwen) en vervangt het huidige Bouwbesluit.

In de Route naar Inclusief Onderwijs 2035 wordt ook ingezet op het formuleren van huisvestingseisen richting meer inclusiviteit naar 2035.

Financiering onderwijshuisvesting

De financiering van onderwijshuisvesting is zowel bij schoolbesturen als bij de gemeente belegd.

In het schema op de vorige pagina zijn de verantwoordelijkheden in beeld gebracht. De middelen die beide organisaties krijgen zijn als volgt vormgegeven:

Gemeenten ontvangen een uitkering uit het gemeentefonds voor onderwijshuisvesting van het Rijk. De hoogte van de uitkering uit het gemeentefonds wordt berekend onder andere op basis van het aantal leerlingen in de gemeente. Deze uitkering is niet geoormerkt, wat betekent dat deze wordt ontvangen via de Algemene Uitkering. Een gemeente is vrij om deze middelen naar eigen inzicht te besteden binnen hun bredere onderwijs- en maatschappelijke opgaven.

Schoolbesturen ontvangen een lumpsumfinanciering van het Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap (OC&W), waarbij het bedrag per school varieert op basis van een aantal factoren zoals leerlingenaantal, leerling type en type vestiging (hoofd- of nevenvestiging). Deze financiering is bedoeld voor de uitgaven voor personeel, huisvesting (onderhoud en exploitatie) en materiële kosten voor het geven van onderwijs, zoals leermiddelen, ICT-voorzieningen en meubilair.

Een schoolbestuur kan in beperkte mate investeren in ‘stenen’. Dat is alleen toegestaan als aantoonbaar is dat de investering leidt tot een betere exploitatie met een passende terugverdientijd. Er zijn meer mogelijkheden als een schoolbestuur beschikt over private middelen. Daarbij hebben schoolbesturen voor het voortgezet onderwijs wettelijk meer ruimte om te investeren in huisvesting dan schoolbesturen van het primair onderwijs. Met de aanstaande nieuwe wetgeving omtrent onderwijshuisvesting ontstaat ook bij scholen voor primair onderwijs meer ruimte.

Opheffingsnorm

Onderwijshuisvesting is gebonden aan landelijke normering. Dat geldt voor de ruimtebehoefte, maar ook voor het stichten of opheffen van scholen.

Het Rijk stelt een ondergrens aan het aantal leerlingen op een school: de opheffingsnorm of instandhoudingsnorm. Een school met een leerlingenaantal dat drie jaar op rij onder de opheffingsnorm valt, verliest haar bekostiging. In de praktijk betekent dit bijna altijd dat een school moet sluiten. De opheffingsnorm wordt per gemeente vastgesteld en is afhankelijk van leerlingdichtheid. Voor de gemeente Meppel is de gemeentelijke opheffingsnorm 109 leerlingen. De huidige opheffingsnorm is ingegaan op 1 augustus 2023. De landelijke opheffingsnorm is 23 leerlingen.

Bouwheerschap

Het bouwheerschap is opgenomen in artikel 103 in de WPO, 101 in de WEC en 76n in de WVO. In lid 1 staat dat het bouwheerschap wordt neergelegd bij het bevoegd gezag. Als bevoegd gezag zijn de schoolbesturen verantwoordelijk voor de uitvoering van nieuwbouw, vernieuwbouw of levensduur verlengende renovatie. Deze projecten moeten door de gemeente geaccordeerd worden en de gemeente stelt het budget beschikbaar.

Op verzoek van het schoolbestuur kan de gemeente deze rol overnemen, bijvoorbeeld als het een schoolbestuur de expertise niet in huis heeft om het bouwheerschap uit te voeren. Of omdat het om een complexe bouwopgave gaat, zoals bij meerdere partners onder één dak.

Afspraken

Afgesproken wordt dat er per project afspraken worden vastgelegd tussen gemeente en schoolbesturen over de wijze van uitvoering. Dit betreft:

- Het schoolbestuur wordt bouwheer, tenzij een schoolbestuur hier zelf vanaf ziet.
- Indien sprake is van meerdere partners in één gebouw (bijvoorbeeld meerdere partners onder één dak of een MFA), bestaat de optie om het bouwheerschap bij de gemeente neer te leggen. Hierover gaan schoolbesturen en gemeente in gesprek met elkaar.
- Rollen en taakverdeling tussen gemeente en schoolbestu(u)r(en) worden vastgelegd.
- Er is één penvoerder voor het mandaat.

Didam Arrest

Aandachtspunt is het *Didam Arrest*.
Als de gemeente juridisch eigenaar is van het schoolgebouw, moet zij bij het verhuren van een deel van het gebouw aan een commerciële partij, zoals een kinderopvang, rekening houden met het Didam-arrest. Alle partijen die mogelijk geïnteresseerd zijn, moeten gelijke kansen krijgen via een selectieprocedure.

Er zijn echter twee uitzonderingen op deze regel:

- Als er op basis van rechtmatige (objectieve, toetsbare en redelijke) criteria kan worden aangetoond dat slechts één serieuze gegadigde in aanmerking komt, dan is een selectieprocedure niet verplicht.
- In het geval dat het schoolbestuur het juridisch eigendom heeft, is het Didam- arrest niet van toepassing en kan het schoolbestuur rechtstreeks een huurovereenkomst sluiten.

Let op: Het Didam-arrest is sinds november 2021 van kracht. Het wordt sterk aanbevolen om voorafgaand aan elk project de regels te controleren. Bestaande situaties worden gedoogd en eerder gemaakte afspraken blijven geldig.

In principe wordt het juridisch eigendom overgedragen aan het schoolbestuur en wordt het schoolbestuur verantwoordelijk voor de verhuur aan de kinderopvang. Hierbij maken we in het huurcontract onderscheid tussen de component investering/kapitaallasten, dat is het deel dat naar de gemeente gaat. En het deel voor de exploitatie, dat is het deel dat naar het schoolbestuur gaat.

Doordecentralisatie

Bij doordecentralisatie wordt de uitkering van het Rijk voor onderwijshuisvesting direct uitgekeerd aan het onderwijs, waardoor schoolbesturen meer regie krijgen op keuzes t.a.v. hun huisvesting. Voor de gemeente Meppel lijkt dat op dit moment niet het middel om doelen met betrekking tot de huisvesting in dit IHP te verwezenlijken.

6.2 Status IHP

De zorgplicht die geldt voor gemeenten en schoolbesturen is vastgelegd in de verordening voorzieningen huisvesting onderwijs. De verordening wordt geactualiseerd op basis van de nieuwe wetgeving die aanstaande is. Omdat het IHP nog niet wettelijk verankerd is, is dit IHP een consensus document waarmee gezamenlijk een plan is gemaakt voor de komende jaren. Met dit IHP loopt de gemeente Meppel vooruit op de wetgeving omtrent het ontwikkelen van een IHP.

Gemeente en schoolbesturen leggen met dit IHP een langetermijnplanning vast. Hierdoor ontstaat er een realistisch en haalbare planning in de realisatie van de huisvesting. Voor zowel de gemeente als de schoolbesturen is een realistisch en toekomstbestendig IHP erg belangrijk. Met dit IHP staat de planning van projecten vast. Ieder kalenderjaar wordt dit in het OOGO besproken. Wijzigingen worden vastgesteld en bij dreigende overschrijding van de gereserveerde financiële middelen wordt tijdig besluitvorming voorbereid.

Ondanks het feit dat levensduur verlengende renovatie nu nog geen formele verplichting voor gemeenten is, is dit al wel opgenomen als optie in dit IHP. Daarmee anticipeert de gemeente op toekomstige wet- en regelgeving en erkent zij de waarde van bestaande gebouwen
Met betrekking tot de status van het IHP worden de onderstaande afspraken gemaakt.

Afwijken van het vastgestelde IHP betreft enkel de volgende redenen:

- Op het moment dat leerlingengroei zich voordoet die niet voorzien was in het IHP. Deze wordt op basis van de Verordening beoordeeld.
- Spoedaanvragen die zich voordoen.
- Afwijkingen die niet zijn vastgelegd in het IHP.

Huisvestingsprogramma

Jaarlijks wordt het huisvestingsprogramma voor het daaropvolgende jaar opgesteld op basis van het IHP en mogelijke aanvullende aanvragen. Schoolbesturen en gemeente bespreken dit in een OOGO.
Spoedaanvragen als gevolg van de staat van de (oude) gebouwen worden hierin ook meegenomen en op basis van toekomstbestendige keuzes uitgewerkt.

Afspraken

- Het juridische vangnet van de huidige Verordening blijft onder dit IHP liggen als borging aangaande de onderwijshuisvesting in de gemeente Meppel.
- Indien wetswijzigingen maken dat aanpassingen noodzakelijk zijn, wordt dit geagendeerd in het OOGO en worden nieuwe afspraken toegevoegd aan het IHP.
- Ieder kalenderjaar wordt het uitvoeringsplan geactualiseerd. Deze actualisatie wordt vastgesteld in het OOGO.
- Jaarlijks wordt het huisvestingsprogramma opgesteld op basis van het IHP en aanvullende aanvragen.
- De in het IHP vastgelegde planning wordt gevolgd.
- Op basis van de afspraken uit het OOGO over de planning, haalbaarheidsonderzoeken en projecten worden de financiële consequenties uitgewerkt en voorgelegd voor besluitvorming en toevoeging aan de meerjarenbegroting.
- Iedere 4 jaar vindt in een OOGO een evaluatie en herijkmoment van het IHP plaats. Daarbij worden in ieder geval de planning, de prognoses en bedragen besproken.

7 Planning

7.1 Inleiding

In het vorige IHP 2020-2035 is een planning opgenomen die is uitgevoerd of wordt voorbereid. Concreet gaat het om vernieuwing van Kindcentrum Het Stadskwartier, uitbreiding van KBS de Plataan en nieuwbouw voor IKC Nieuwveense Landen en de Reestoeverschool. Voor andere scholen ontbreekt een voldoende concreet perspectief op vernieuwing. Daarom is de planning in dit IHP verder aangescherpt.

Tijdsblokken

In dit IHP gaan we uit van blokken van 4 jaar waarin een aantal scholen voorzien worden van nieuwe of vernieuwde huisvesting. Per school is aan de voorkant een inschatting gemaakt, op basis van de kennis van nu, van het meest waarschijnlijke scenario: renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw. Dit is opgenomen en doorgerekend in de (financiële) planning. Op basis van een businesscase/haalbaarheidsonderzoek en het in dit IHP beschreven afwegingskader wordt een definitieve keuze voorbereid.

In blok 0 zijn de projecten opgenomen die al in de meerjarenbegroting zitten. Hier worden geen projecten aan toegevoegd. De eerstvolgende vernieuwingsopgaven worden gepland vanaf 2029 en verder.

7.2 Integrale benadering

Om tot een integrale afweging en een zo effectief mogelijke besteding van middelen te komen, hebben gemeente en schoolbesturen het volgende met elkaar afgesproken.

- Voor schoolbesturen is het belangrijk om vroegtijdig duidelijkheid te hebben over het perspectief per schoolgebouw. Daarom is halverwege elk blok een onderzoeksbudget opgenomen om het huisvestingsperspectief voor de scholen in het volgende blok in kaart te brengen.
- Daarbij wordt gekeken of de beoogde oplossingsrichting nog aansluit bij de stand van dat moment. Ook uitgangspunten op basis van wetgeving, duurzaamheidseisen en financiële uitgangspunten worden verfijnd en geactualiseerd.
- In de afwegingen wordt meegenomen welke andere vraagstukken in de omgeving een rol spelen en waar kansen liggen om slimme combinaties te maken. Bijvoorbeeld een koppeling met (toekomstige) huisvestingsopgave van andere scholen of het bundelen van opgaven waardoor aanbestedingsvoordeel ontstaat.
- Tijdelijke huisvesting is soms onvermijdelijk. Door vroegtijdig te inventariseren wat nodig is, kunnen de kosten voor tijdelijke huisvesting zoveel mogelijk beperkt worden. Bijvoorbeeld door het inzetten van beschikbare onderwijscapaciteit elders in Meppel.

7.3 Onderscheid maatregelen

In het IHP zijn verschillende opties opgenomen waarbij onderscheid is gemaakt tussen verschillende soorten maatregelen:

- **Uitbreiding**: uitbreiden van bestaande onderwijshuisvesting (tijdelijk of permanent).
- **Levensduur verlengende renovatie**: de levensduur van het gebouw wordt met tenminste 25 jaar verlengd. Deze kan plaatsvinden nadat het gebouw 40 jaar oud is.
- **Verduurzaming/optimalisatie**: upgraden van bestaande onderwijshuisvesting qua duurzaamheid (optimalisatie van BENG) en binnenklimaat met een verplichte eigen bijdrage van het schoolbestuur. Deze optie is niet concreet vertaald en gekwantificeerd en wordt bekostigd door het schoolbestuur op basis van wet- en regelgeving en eigen inzichten. De gemeente ontvangt hiervoor geen vergoeding.
- **Vernieuwbouw**: vernieuwbouw op huidige locatie, de levensduur wordt verlengd met 40 jaar.
- **Nieuwbouw**: (vervangende) nieuwbouw op huidige of nieuwe locatie met een levensduur van 40 jaar.
- **Upgrade**: upgrade betreft een investering voor 10 jaar, van een schoolgebouw waarvan de toekomst (bestaan) onzeker is of waarbij een duurzaamheidsslag gemaakt moet worden.

De maatregelen worden ingepland in een bepaald blok. De komende jaren zijn verdeeld in 4 blokken:

- Blok 0: 2025 – 2026 – 2027 – 2028
- Blok 1: 2029 – 2030 – 2031 – 2032
- Blok 2: 2033 – 2034 – 2035 – 2036
- Blok 3: 2037 – 2038 – 2039 – 2040
- Blok 4: 2041 – 2042 – 2043 - 2044

Blok 0

In blok 0 zijn scholen geplaats die reeds gestart zijn met renovatie, vernieuwbouw, uitbreiding of nieuwbouw of waar door de gemeenteraad budget voor is vastgesteld en deels ook al is uitbetaald. Voor deze scholen wordt er geen rekening gehouden met financiële lasten t.b.v. huisvesting in dit IHP. Het betreft de jaren 2025 tot en met 2028.

Blok 1

Dit betreft de blokken die vaststaan en een plek krijgen binnen de gemeentelijke begroting. De aangegeven plek in het blok betreft START datum voor uitvoering van het project.

Blok 2, 3 en 4

In blok 2, 3 en 4 zijn de scholen geplaatst die op de langere termijn in aanmerking komen voor nieuwbouw of vernieuwbouw.

7.4 Prioritering

Alle scholen die in aanmerking komen voor renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw zijn geprioriteerd op basis van een aantal kenmerken. Een belangrijk kenmerk is leeftijd. Hoe ouder het gebouw hoe eerder deze recht zou moeten hebben op nieuwbouw. Naast leeftijd is ook gekeken naar logische en/of kansrijke combinaties tussen scholen. Wordt één van de twee scholen in een relatief kleine kern nieuw gebouwd, dan is het praktisch en financieel gezien logischer om de andere school hierin mee te nemen. De volledige prioritering is onderverdeeld in vier blokken van 4 jaar.

7.5 Relevante ontwikkelingen

Binnen de gemeente Meppel spelen op dit momenten ontwikkelingen die maken dat er mogelijk kansen of scenario's ontstaan die op dit moment nog onvoldoende kunnen worden uitgewerkt. Daarvoor is meer onderzoek nodig. In deze paragraaf omschrijven we om welke ontwikkelingen dit gaat.

Reestoeverschool - Mackayschool – Expertisecentrum Cosis

Voor de Reestoeverschool is nieuwbouw voorzien en in voorbereiding. Stichting Promes en Cosis hebben een initiatiefplan opgesteld om ook de Mackayschool en het expertisecentrum Jeugd van Cosis te integreren in de plannen. Door gespecialiseerd onderwijs en zorg te concentreren zijn onderwijs en zorg beter in staat te anticiperen op de ontwikkeling richting inclusief onderwijs 2035. De Mackayschool is echter nog niet aan vernieuwing toe en voor Cosis heeft de gemeente geen zorgplicht. Onderzocht wordt of de Mackayschool op enig moment mee kan in de planontwikkeling van de Reestoeverschool. Uitgangspunt daarbij is dat het de vernieuwing van de Reestoeverschool niet mag vertragen. In dit scenario komt het huidige gebouw van de Mackayschool beschikbaar voor bijvoorbeeld een andere school.

Vrije school De Toermalijn

De Toermalijn is de Vrijeschool in Meppel. Het gebouw is bijna 40 jaar en kent knelpunten op het gebied van onderhoud, binnenklimaat en luchtkwaliteit. Daarmee is het gebouw op termijn toe aan renovatie. De Vrijeschool heeft vanwege haar concept geen wijkfunctie. De locatie is wat de school betreft dan ook flexibel. Daarbij speelt ook mee dat per 1 mei 2025 een deel van de buitenruimte verloren gaat vanwege eigendomsverhoudingen die wijzigen. De schoolbesturen van Promes en de Toermalijn hebben aangegeven te willen verkennen in hoeverre het haalbaar is om de Toermalijn in de Mackayschool te huisvesten. Indien dat het geval is vraagt dat middelen om het gebouw aan te passen voor de Vrijeschool.
De resterende renovatiemiddelen, die nu in de planning staan voor de Toermalijn, kunnen dan ingezet worden als bijdrage aan de benodigde middelen voor de herhuisvesting/nieuwbouw van de Mackayschool. Daarmee komt een mogelijk interessante centrumlocatie beschikbaar voor herontwikkeling.

Initiatief Nijeveen

Het dorp Nijeveen heeft twee basisscholen: CBS de Wel (1958) en OBS Commissaris Gaarlandt (1974). Beide scholen zijn toe aan renovatie of (ver)nieuwbouw. De afweging (ver)nieuwbouw of renovatie is nog niet gemaakt. Vanuit het dorp is een breed initiatief gestart om tot realisatie van een multifunctionele accommodatie (MFA) te komen met ruimte voor de basisscholen, sport en ontmoeting. De gemeente Meppel staat positief tegenover dit initiatief en wil de haalbaarheid onderzoeken. Daarvoor is een perspectief (renovatie of nieuwbouw) voor beide scholen nodig. Dit sluit aan bij de wens van de schoolbesturen om vroegtijdig een eindbeeld te bepalen voor hun schoolgebouwen.

Huisvesting CSG Dingstede

Het gebouw van CSG Dingstede is sterk verouderd en aan nieuwbouw/renovatie toe. Hiervoor is een aantal scenario's uitgewerkt en doorgerekend. Definitieve besluitvorming moet nog plaatsvinden. In de financiële uitwerking is nu de renovatievariant opgenomen in afwachting van de besluitvorming. Het schoolbestuur van CSG Dingstede (VOMEO) heeft de wens om huisvesting te concentreren op of nabij het onderwijspark Ezinge. Voor het onderwijspark is een onderzoek gestart naar de huidige eigendomsconstructie. Het is niet uitgesloten dat hierdoor ruimte ontstaat op het onderwijspark voor het huisvestingsvraagstuk van Dingstede. Om desinvesteringen te voorkomen, is in overleg met het schoolbestuur afgesproken dat bij een definitief besluit over renovatie van Dingstede rekening wordt gehouden met de uitkomsten van het onderzoek naar de eigendomsconstructie van het onderwijspark Ezinge. Dit wordt zo spoedig als mogelijk (2025) afgerond.

Semipermanent gebouw De Akker

De Akker heeft een semipermanent gebouw dat oud is en aandacht vraagt. Hiervoor is een huisvestingsaanvraag ingediend. Schoolbestuur en gemeente gaan met elkaar in gesprek over de oplossingsrichting naar de toekomst. Dit wordt onderdeel van het huisvestingsprogramma 2025.

7.6 Planning

Op de volgende pagina, de planning zoals deze is in samenspraak tussen gemeente Meppel en de schoolbesturen tot stand is gekomen. Hierin worden de verschillende blokken qua planning uitgewerkt. In ieder blok worden er een aantal scholen aangedragen voor renovatie, vernieuwbouw of nieuwbouw. Voorafgaand aan ieder bouwplan wordt er een businesscase gemaakt/haalbaarheidsonderzoek uitgevoerd om het definitieve uitvoeringsscenario te bepalen (levensduurverlengend renoveren, vernieuwbouw of nieuwbouw).
In hoofdstuk 8 wordt deze planning financieel uitgewerkt.

Gebouw	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032	2033	2034	2035	2036	2037	2038	2039	2040	2041	2042	2043	2044
	BLOK 0				BLOK 1				BLOK 2				BLOK 3				Blok 4			
Onderzoek per blok | * (businesscase bepaalt uiteindelijke scenario voor de projecten)																				
Onderzoeksbudget ter voorbereiding op volgend blok			*O				*O				*O				*O					
Cluster Centrum																				
Vrijeschool De Toermalijn									VB	VB	R	R								
Vrijeschool De Toermalijn									Optie: inhuizen Mackayschool											
Kindcentrum Stadskwartier - hoofdgebouw																				
Kindcentrum Stadskwartier - Catharina					VB	R	R													
Kindcentrum Stadskwartier - Zuiderkwartier																				
Kindcentrum Stadskwartier - Westerkwartier																				
Kindcentrum Kornalijn									VB	VB	Upgrade	Upgrade								
Katholieke Basisschool De Plataan						U?	U?	U?												
Cluster Oosterboer																				
Kindcentrum Anne Frank																				
Kindcentrum Anne Frank (oude deel)									VB	VB	Upgrade	Upgrade								
Kindcentrum De Ijsvogel													VB	VB	R	R				
Kindcentrum De Akker													VB	VB	R	R				
Kindcentrum De Akker (semi-permanent)																				
Cluster Koedijkslanden - Bergierslanden																				
Kindcentrum Het Kompas																				
Kindcentrum OBS Sprinkels																				
Reestoeverschool		VB	N	N																
CSG Dingstede		R	R	R																
Cluster Haveltermade																				
Kindcentrum Het Avontuur																	VB	VB	R	R
Kindcentrum Beatrix					VB	VB	R	R												
Mackayschool									Optie: scholenruil Toermalijn											
Greijdanus	U	U											VB	VB	R	R				
Cluster Nijeveen																				
Kindcentrum De Wel		O			VB	VB	N	N												
Kindcentrum OBS Commissaris Gaarlandt		O			VB	VB	N	N												
Cluster Nieuwveenselanden																				
KindPunt Gavelanden	VB	VB	N	N																
Kindcentrum Noorderveld	VB	VB	N	N																
Cluster Ezinge																				
Stad & Esch beroepencollege																				
Stad & Esch lyceum																				
Stad& Esch Praktijkschool																				

	Voorbereiding (in mindering op budget)	8% van de stichtingskosten
	Nieuwbouw (incl. voorbereidingskrediet)	100% stichtingskosten
	Uitbreiding	100% stichtingskosten
	Vernieuwbouw (incl. voorbereidingskrediet)	80% van stichtingskosten nieuwbouw
	Levensduurverlengende renovatie (incl. voorbereidingskrediet)	65% van stichtingskosten nieuwbouw
	Upgrade	25% van stichtingskosten nieuwbouw

8 Financieel

Vanuit de planning in hoofdstuk 6 worden in dit hoofdstuk de financiële consequenties voor de komende 16 jaar uitgewerkt. Het is complex als het gaat over een meerjarenperspectief van 16 jaar, terwijl de gemeentelijke begroting over de komende 4 jaar gaat. Landelijk staan we voor een grote vervangingsopgave van de schoolgebouwen. Deze vervangingsopgave is enkel (financieel) haalbaar als de consequenties voor de lange termijn in beeld zijn voor zowel gemeente als schoolbesturen.

8.1 Uitgangspunten investeringsramingen

Normbedragen

De VNG publiceert ieder najaar de nieuwe normvergoedingen voor onderwijshuisvesting. Deze bedragen bieden de gemeenten een richtlijn voor de investeringen voor onderwijshuisvesting. Inmiddels weten we dat deze bedragen en de indexering vaak ruim onder de feitelijke kosten van realisatie liggen.
De investeringsramingen zijn gebaseerd op de Ruimte OK bedragen omdat deze de werkelijkheid beter benaderen dan de VNG normsystematiek.

Investeringsraming per m²

De investeringsramingen worden berekend op basis peildatum januari 2025 Ruimte OK. Nevenstaande de bedragen die gehanteerd worden.
Dit bedrag moet ieder jaar herijkt/geïndexeerd worden aan de hand van de in dat jaar geldende investeringsbedragen gepubliceerd door Ruimte OK. De investeringskosten zijn exclusief project specifieke bijkomende kosten.

Uitgaande van BENG als financiering voor de gemeente resulteert dat voor het primair onderwijs in een budget per m2 bruto vloeroppervlak van ca. € 3.729 per m2. De meerkosten voor ENG bedragen met het huidige prijspeil tussen de € 50 – 100 per m2. Om de nu geplande scholen naar het niveau ENG te brengen is een aanvullende investering nodig van tussen de € 620.000 – 1.235.000 (meters onderwijsgebouwen in het IHP: 12.352 m^2 *€50 - €100/$m^{2)}$).

Hierbij is nog geen rekening gehouden met het verduurzamen van schoolgebouwen die niet op de planning staan. De meerkosten van BENG naar ENG zijn voor rekening van het schoolbestuur.

Het exacte bedrag voor levensduur verlengende renovatie en een upgrade wordt in beeld gebracht in de businesscase. De onderstaande bedragen zijn richtinggevend.

Maatregel	€ per m2/bvo	Afschrijvingstermijn
Nieuwbouw en vernieuwbouwd **(ENG)**	€3.779,-	40 jaar
Nieuwbouw **(BENG)**	€3.729,-	40 jaar
Vernieuwbouwd **(BENG)** (80% van nieuwbouw)	€3.023,-	40 jaar
Levensduur verlengende renovatie (65% van nieuwbouw)*	€2.456,-	25 jaar
Upgrade (25% van nieuwbouw)*	€945,-	10 jaar

Nieuwveense Landen (IKC Nieuwveense Landen en Reestoeverschool – blok 0

De investeringsramingen in blok 0 zijn gebaseerd op dezelfde bedragen als de andere scholen. Dit correspondeert niet met de bedragen zoals opgenomen in de huidige begroting. Hierbij is onderscheid gemaakt tussen de meters voor onderwijs en voor kinderopvang. De definitieve doorrekening van deze bedragen komen in beeld met de aanbesteding. Indien nodig volgt dan aanvullende besluitvorming over budgetten door College en Raad.
Voor Dingstede is het bedrag opgenomen uit het onderzoek (ICS Adviseurs) dat is gedaan naar de renovatiekosten.

Er zijn verschillende maatregelen die kunnen bijdragen aan het verbeteren van kwaliteit van de huisvesting. Zie tabel op de volgende bladzijde.

Maatregel	Beschrijving	Afschrijvingstermijn
Nieuwbouw	(Vervangende) nieuwbouw op dezelfde of een andere locatie.	40 jaar
Vernieuwbouw	Grotendeels behoud van de draagstructuur; overige bouw- en installatiedelen volledig vernieuwd, technisch en functioneel.	40 jaar
Levensduurverlengende renovatie	Behoud van gebouw. Vervangen van installaties en verbeteren van functionaliteit.	25 jaar
Upgrade	Behoud van het gebouw. Vervangen van installaties en andere beperkte ingrepen ter verbetering van het onderwijs- en werkklimaat.	10 jaar

Prognoses

Uitgangspunt voor de ramingen zijn de prognosecijfers zoals deze door het bedrijf xxllnc Sociaal (voorheen Pronexus) in december 2024 zijn opgesteld. Daarbij gaan we uit van het gemiddelde aantal leerlingen over 15 jaar vanaf 2024.

8.2 Duiding investeringsramingen in de planning

In de investeringsplanning op de volgende pagina zijn verschillende bedragen opgenomen.

Voorafgaand aan een blok wordt een onderzoeksbudget ter beschikking gesteld met als doel zorg te dragen voor vroegtijdige afgewogen keuzes vanuit een integrale blik.

Een **voorbereidingskrediet** wordt 2 jaar voor de start van de bouw ter beschikking gesteld. Dit krediet is bedoeld om alle voorbereidingen uit te voeren, zoals opstellen Programma van Eisen, architectenselectie, ontwerpproces, etc. Dit bedrag bedraagt 8% van de investeringssom.

Investering is het bedrag dat nog overblijft nadat het voorbereidingskrediet ter beschikking is gesteld. Dat is dus 92% van de investeringssom en wordt beschikbaar gesteld bij start bouw, voorlopig is dat ingezet op 2 jaar na verstrekking van het voorbereidingskrediet.

Kapitaallasten zijn in de planning aangegeven als moment dat de afschrijving van de totale investeringssom een plek krijgt in de gemeentelijke boekhouding. We gaan er op dit moment van uit dat dit ongeveer 2 jaar na start bouw is. Met name omdat de lasten pas in het eerstvolgende *hele* jaar na oplevering opgenomen worden.

De werkelijke planning kan door omstandigheden afwijken van de hier opgenomen planning. Het streven van zowel schoolbesturen als gemeente is echter wel om te deze planning als uitgangspunt te hanteren.

De bedragen voor de reeds gestarte of bijna afgeronde projecten betreffen de bedragen zoals deze al zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting. Dat zijn bedragen die afkomstig zijn uit het IHP van 2020 of de inmiddels geïndexeerde bedragen die nu zijn opgenomen in de gemeentelijke begroting van 2025.

8.3 Planning investeringsraming

	Voorbereiding (in mindering op budget)	8% van de stichtingskosten
	Nieuwbouw (incl. voorbereidingskrediet)	100% stichtingskosten
	Uitbreiding	100% stichtingskosten
	Vernieuwbouw (incl. voorbereidingskrediet)	80% van stichtingskosten nieuwbouw
	Levensduurverlengende renovatie (incl. voorbereidingskrediet)	65% van stichtingskosten nieuwbouw
	Upgrade	25% van stichtingskosten nieuwbouw

		gemiddeld 15 jr			Blok 0				Blok 1			
Schoolnaam	Bouwjaar	Capaciteit		Investering	2025	2026	2027	2028	2029	2030	2031	2032
ONDERZOEKSBUDGET (renovatie/vernieuwbouw/nieuwbouw - scholenruil)							€ 50.000,00				€ 50.000,00	
Reestoeverschool	1974	1.953	Nieuwbouw	€ 7.282.737		€ 582.619		€ 6.700.118				
Greijdanus	1994	784	Nieuwbouw	€ 2.923.536	€ 233.883		€ 2.689.653					
KindPunt Gavelanden	2026	1.709	Nieuwbouw	€ 6.372.861	€ 509.829		€ 5.863.032					
KC Noorderveld	2026	1.206	Nieuwbouw	€ 4.497.174	€ 359.774		€ 4.137.400					
Kinderopvang	2026	820	Nieuwbouw	€ 3.057.780			€ 3.057.780					
Sportzaal Nieuwveenselanden	2026			€ 1.500.000			€ 1.500.000					
CSG Dingstede	1980	7.264	Renovatie	€ 8.109.481	€ 648.758,48		€ 7.460.723					
Kindcentrum Stadskwartier - Catharina	1930	357	Renovatie	€ 876.917					€ 70.153			€ 806.764
Kindcentrum Beatrix	1952	619	Renovatie	€ 1.520.890					€ 121.671			€ 1.399.219
Kindcentrum De Wel	1958,1973	1031	Nieuwbouw	€ 3.845.685					€ 307.655			€ 3.538.031
Kindcentrum OBS Commissaris Gaarlandt	1974	1232	Nieuwbouw	€ 4.594.710					€ 367.577			€ 4.227.133
Kindcentrum Anne Frank - oude deel	1978	1.597	Upgrade	€ 1.508.766								
Vrijeschool De Toermalijn	1989	1.484	Renovatie	€ 3.645.223								
Kindcentrum Kornalijn	1922	1.251	Upgrade	€ 1.181.882								
Kindcentrum De IJsvogel	1988	1.173	Renovatie	€ 2.881.299								
Kindcentrum De Akker	1988	1.584	Renovatie	€ 3.890.858								
Greijdanus	1994	1.000	Renovatie	€ 2.456.350								
KC Het Avontuur	1998	1.024	Renovatie	€ 2.514.267								
Mackayschool	2006	1.696		Bij scholenruil!								
Kindcentrum De Akker (semipermanent)	1996	344		Capaciteit								
Katholieke Basisschool De Plataan	1908			Capaciteit								
				€ 62.660.417	€ 1.752.244	€ 582.619	€ 24.708.588	€ 6.700.118	€ 867.056	€ 0	€ 0	€ 9.971.146
						(excl. onderzoeksbudget)		€ 33.743.569		(excl. onderzoeksbudget)		€ 10.838.202

Schoolnaam	Bouwjaar	gemiddeld 15 jr Capaciteit		Investering	Blok 2 2033	2034	2035	2036	Blok 3 2037	2038	2039	2040	Blok 4 2041	2042	2043	2044
ONDERZOEKSBUDGET (renovatie/vernieuwbouw/nieuwbouw - scholenruil)							€ 50.000,00									
Reestoeverschool	1974	1.953	Nieuwbouw	€ 7.282.737												
Greijdanus	1994	784	Nieuwbouw	€ 2.923.536												
KindPunt Gavelanden	2026	1.709	Nieuwbouw	€ 6.372.861												
KC Noorderveld	2026	1.206	Nieuwbouw	€ 4.497.174												
Kinderopvang	2026	820	Nieuwbouw	€ 3.057.780												
Sportzaal Nieuwveenselanden	2026			€ 1.500.000												
CSG Dingstede	1980	7.264	Renovatie	€ 8.109.481												
Kindcentrum Stadskwartier - Catharina	1930	357	Renovatie	€ 876.917												
Kindcentrum Beatrix	1952	619	Renovatie	€ 1.520.890												
Kindcentrum De Wel	1958,1973	1031	Nieuwbouw	€ 3.845.685												
Kindcentrum OBS Commissaris Gaarlandt	1974	1232	Nieuwbouw	€ 4.594.710												
Kindcentrum Anne Frank - oude deel	1978	1.597	Upgrade	€ 1.508.766	€ 120.701			€ 1.388.064								
Vrijeschool De Toermalijn	1989	1.484	Renovatie	€ 3.645.223	€ 291.618			€ 3.353.606								
Kindcentrum Kornalijn	1922	1.251	Upgrade	€ 1.181.882	€ 94.551			€ 1.087.332								
Kindcentrum De IJsvogel	1988	1.173	Renovatie	€ 2.881.299					€ 230.503,88		€ 2.650.795					
Kindcentrum De Akker	1988	1.584	Renovatie	€ 3.890.858					€ 311.269		€ 3.579.590					
Greijdanus	1994	1.000	Renovatie	€ 2.456.350					€ 196.508,00			€ 2.259.842,00				
KC Het Avontuur	1998	1.024	Renovatie	€ 2.514.267									€ 201.141,40			€ 2.313.126,06
Mackayschool	2006	1.696		Bij scholenruil!												
Kindcentrum De Akker (semipermanent)	1996	344		Capaciteit												
Katholieke Basisschool De Plataan	1908			Capaciteit												
				€ 62.660.417	€ 506.870	€ 0	€ 0	€ 5.829.002	€ 738.281	€ 0	€ 6.230.384	€ 2.259.842	€ 201.141	€ 0	€ 0	€ 2.313.126
						(excl. onderzoeksbudget)		€ 6.335.871		(excl. onderzoeksbudget)		€ 9.228.507		(excl. onderzoeksbudget)		€ 2.514.267

8.4 Uitgangspunten investering en kapitaallasten

- **BTW:** Alle prijzen zijn inclusief BTW
- **Nieuwbouw**: levensduur van tenminste 40 jaar
- **Vernieuwbouw**: levensduur van tenminste 40 jaar
- **Binnenklimaat:** Frisse scholen klasse B
- **Verduurzamen:** BENG wordt gefinancierd vanuit gemeente
- **Prijspeil:** Januari 2025
- **Afschrijven (ver)nieuwbouw:** 40 jaar
- **Toepassing restwaarde** Niet meegenomen,
- **Afschrijven:** Lineair
- Alle bedragen bevatten de kosten die nodig zijn voor het dekken van de stichtingskosten. Hieronder vallen kosten voor: de bouw, directiekosten en bijkomende kosten zoals honoraria voor architect en adviseurs, onvoorzien, leges en nutsvoorzieningen.
- Op posten, zoals tijdelijke huisvesting (huur), sloopkosten, verhuiskosten en vergroening van pleinen wordt niet afgeschreven. Dit wordt in het jaar van uitvoering opgenomen.

Indexering

Alle investeringen in dit IHP hebben als uitgangspunt prijspeil januari 2025. Hierbij is uitgegaan van realistische bedragen op basis van de huidige marktprijzen en investeringsbedragen. Bij de daadwerkelijke uitvoering van de projecten wordt op basis van de planvorming een kostenraming gemaakt. Hierbij is het niet uit te sluiten dat er sprake kan zijn van prijsstijgingen. In de planning is rekening gehouden met 0% prijsstijging. Indexering van de investeringsbedragen gebeurt jaarlijks aan de hand van de Ruimte OK index.

8.5 Financiële consequenties

Het opstellen van een IHP geeft zowel voor schoolbesturen als voor de gemeente Meppel de mogelijkheid om rekening te houden met investeringen voor de langere termijn. Deze financiële consequenties kunnen worden meegenomen in de Meerjarenbegroting van de betrokken partners.
Per project zijn er drie belangrijke investeringsmomenten:

1. Fase 1: verstrekking van het voorbereidingskrediet voor de fases tot aan de start bouw. In de regel is dit 8% van het bouwbudget. Deze 8% wordt in dit IHP aangehouden. Bij uitzonderingen kan maatwerk een optie zijn.
2. Na de ontwerpfase, wanneer er aanbesteed moet worden, worden de overige middelen (92%) beschikbaar gesteld voor de start van de bouw.
3. Het derde moment is wanneer het gebouw in de boeken van de gemeente wordt gezet. Dit is het eerste volledige jaar na oplevering van het gebouw. Vanaf dit moment ondervindt de gemeente kapitaallasten ten aanzien van de schoolgebouwen.

Gemeente en schoolbestuur of schoolbesturen leggen de afspraken over de bedragen, de verantwoording daarvan en de verantwoordelijkheden vast in een bouwovereenkomst.

Onvoorziene prijsstijgingen op basis van werkelijke marktprijzen kunnen na aanbesteding leiden tot aanpassingen in budgetten.

8.6 Investeringslast in de vorm van kapitaallasten

In het overzicht op pagina 27 alle scholen die binnen de scope van dit IHP in aanmerking komen voor upgrade, levensduur verlengende renovatie, nieuwbouw of vernieuwbouw ergens in de planning opgenomen. Voor iedere school is de hoogte van het investeringsbedrag bepaald op basis van de afgesproken uitgangspunten. Deze investeringsbedragen zijn tevens vertaald naar kapitaallasten per jaar. Bij het berekenen van de kapitaallast is rekening gehouden met 3% rente en 40 jaar afschrijving voor nieuwbouw, 40 jaar afschrijven voor vernieuwbouw, 25 jaar afschrijven voor levensduur verlengende renovatie en 10 jaar afschrijven voor een upgrade.

8.7 Bijkomende kosten

Bij de raming van de totale investering dienen de volgende bijkomende kosten meegenomen te worden (vallen buiten de scope van het IHP). Deze kosten zijn op voorhand onderdeel van de businesscase, zodat men niet voor verrassingen komt te staan.

De onderstaande bijkomende kosten zijn in de basis voor de **gemeente:**

- Bij sloop, de boekwaarde van het bestaande gebouw.
- Tijdelijke huisvesting.
- Aanpassingen aan de inrichting van de openbare ruimte t.b.v. parkeren, halen en brengen, verkeer.
- Sloop van gebouwen (of gebouwdelen).
- Verwerving van grond (indien nodig).
- Bouwrijp maken van de grond.
- Asbestsanering, archeologische vondsten, bodemverontreiniging, paalfundering.
- Gemeentelijke plan- en apparaatskosten.
- Extra kosten voor specifieke stedenbouwkundige eisen (beeld-kwaliteitsplan).

Bij de bestaande bouw zijn schoolbesturen zelf verantwoordelijk voor het voldoen aan de parkeernormen. Bij nieuwbouw wordt gezamenlijk gekeken naar mogelijkheden op eigen terrein en eventueel aanvullend in de openbare ruimte.

Wij gaan uit van een additionele investering van gemiddelde van 5% bijkomende kosten op de geraamde investeringskosten voor dit IHP.

De eventuele investeringsbedragen voor de huisvesting van de kinderopvang zijn niet meegenomen in de ramingen omdat dit afhankelijk is van de keuze van de opvangorganisatie. Hierbij zijn de twee opties: zelf investeren door de opvangorganisatie of middels een kostendekkende huurovereenkomst de kapitaallasten van de gemeente Meppel zoveel mogelijk dekken.

De onderstaande kosten zijn in de basis voor het **schoolbestuur:**

- Verhuizing
- Losse inrichting gebouw en terrein (onderwijsleerpakket en meubilair, exclusief eerste inrichting).
- Bij vernieuwbouw/nieuwbouw, de boekwaarde op het bestaande gebouw die voortkomt uit investeringen gedaan door het schoolbestuur.

De kosten voor bouwbegeleiding en -advies uit naam van het schoolbestuur is onderdeel van het bouwbudget.

Als bijlage 2 is een demarcatielijst opgenomen die vaak wordt gebruikt bij de bouw of vernieuwbouw van een schoolgebouw. In dit IHP wordt vastgesteld dat deze demarcatielijst bij nieuwbouw of vernieuwbouw als vertrekpunt wordt gebruikt en waar nodig aangepast. Waar nodig kan maatwerk worden toegepast.

Dekkingsmogelijkheden

De gemeente krijgt middelen vanuit het Gemeentefonds. Daarnaast kan er extra dekking gevonden worden in:

- In de vorm van subsidies (bv. verduurzaming, energie, vergroenen van pleinen)
- Eigen bijdrage van schoolbesturen (bv. Verduurzaming of circulariteit)

Per project dienen de kosten en dekkingsmogelijkheden inzichtelijk gemaakt te worden in het college- en raadsvoorstel zodra de projecten in de voorbereidingsfase komen.

9 Ontwikkelagenda

In dit IHP worden het perspectief en de hoofdlijnen voor de onderwijshuisvesting in de gemeente Meppel vastgelegd. In de komende jaren worden de uitgangspunten aan de hand van deze ontwikkelagenda uitgewerkt in de uitvoeringsplannen.

Onderwerpen voor op de ontwikkelagenda zijn:

- 2025: Onderzoek naar eigendomsconstructie Onderwijspark Ezinge in relatie tot huisvestingsvraagstuk CSG Dingstede.
- 2025/2026: Uitvoeren NEN 2580 meting van de onderwijsgebouwen en vastleggen van het gebruik door andere partners.
- 2025/2026: Onderzoek met betrekking tot de eigendomsrechten van de schoolgebouwen.
- 2026: Actualiseren verordening onderwijshuisvesting, nadat de modelverordening landelijk is geactualiseerd.
- 2026: huisvestingsscenario's blok 1 en doorkijk naar blok 2. Concreet gaat het dan om het perspectief voor de Beatrixschool en OBS Commissaris Gaarlandt en CBS de Wel.
- 2026: verkenning naar haalbaarheid om de Mackayschool in te zetten voor de Toermalijn.
- Visie en huurbeleid op IKC/ brede schoolontwikkeling, inclusief het ontwikkelen van model huurovereenkomsten.
- Crisis observatieplaatsen vanuit het samenwerkingsverband onderzoeken in relatie tot de ontwikkelingen gespecialiseerd onderwijs.

10 Bijlagen

Bijlage 1– Definities en terminologie
Bijlage 2 – Demarcatielijst
Bijlage 3 – Investeringsbedragen in planning (A3)

BIJLAGE 1: Definities en terminologie

Er staan een aantal termen in dit IHP waarvan het wenselijk is om de definiëring helder te hebben. Dit betreft de volgende termen:

BENG

BENG is de afkorting voor Bijna Energie Neutraal Gebouw. Hetgeen wil zeggen dat het energie verbruik van het gebouw (verwarming, verlichting, ventilatie, warm water en koeling) evenveel is als wordt opgewekt. Daarbij zijn niet meegenomen de niet gebouw gebonden kosten zoals energieverbruik van elektrische apparaten in het gebouw.

ENG

Een gebouw is energieneutraal als het evenveel energie opwekt als dat het op jaarbasis verbruikt. Uitgaande van normale klimaatcondities in Nederland en een gemiddeld gebruikersgebonden energie verbruik. Het betreft hier dus het totaal van zowel de gebouwgebonden energiekosten als het gebruikersgebonden verbruik.

Nieuwbouw; afschrijvingstermijn 40 jaar

Nieuwbouw gaat uit van sloop van bestaande huisvesting en het opnieuw bouwen van de school volgens de Verordening huisvesting onderwijs.

Vernieuwbouw; afschrijvingstermijn 40 jaar

We spreken over vernieuwbouw als het schoolgebouw gerenoveerd wordt op een niveau dat gelijkwaardig is aan nieuwbouw. Hierbij wordt dan ook een afschrijvingstermijn gehanteerd van 40 jaar.

Levensduur verlengend renoveren

Renovatie is het proces van herstellen en indien nodig gedeeltelijk vernieuwen van een gebouw, zodat het weer bruikbaar wordt volgens de huidige maatstaven en normen.

Verduurzamen; afschrijvingstermijn 10 jaar

Bij een verduurzaming wordt het gebouw technisch en functioneel verbeterd waarbij de levensduur van het gebouw met minimaal 10 jaar wordt verlengd.

Kindcentrum (KC) en Integraal Kindcentrum (IKC)

Vaak wordt gesproken over Integraal Kindcentrum (IKC) als zijn de een samenwerking of samen gehuisvest zijn van onderwijs en opvang. Formeel is er echter pas sprake van een IKC als het één organisatie betreft met een voorziening waar kinderen van 0-12 jaar gedurende de dag komen om te leren, spelen, ontwikkelen en ontmoeten. [2]

Er is sprake van een Kindcentrum wanneer er geen sprake is van één organisatie, maar van twee of meerdere organisaties die binnen een voorziening een gezamenlijk dagaanbod aanbieden voor kinderen van 0-12 jaar. In dit IHP wordt gekozen voor de term Kindcentrum, omdat dit de vorm is waarop het op dit moment binnen de gemeente Medemblik wordt vormgegeven.

NEN2767

NEN 2767 is dé norm voor conditiemeting van gebouwen, infrastructuur en andere beheerobjecten. Hiermee kan gestuurd worden op prestatie-eisen, zodat een eigenaar of beheerder inzicht heeft in de aanwezige gebreken en weet welke risico's hij loopt als die niet worden opgelost. De norm zorgt ervoor dat inspecteurs betrouwbare informatie aanleveren waardoor meerjarenprogramma's kunnen worden ontwikkeld. Hiermee krijgt de eigenaar/beheerder input voor zijn beleid en kan zo ook richting geven aan het stellen van prioriteiten voor herstel van gebreken. Zo is er grip op de technische toestand, de risico's en kosten op korte en lange termijn. [3]

Scores kunnen zijn:

1. zeer goed (nieuwbouw);
2. goed (vergelijkbaar met nieuwbouw, wel veroudering, geen onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte);
3. redelijk (geen nieuwbouw, beperkte onderhoudsschade of onderhoudsbehoefte);

[2] Bron: Website PO-raad

[3] Bron: Website NEN.nl

4. matig (duidelijke onderhoudsschade en onderhoudsbehoefte);
5. slecht (grote onderhoudsschade en grote onderhoudsbehoefte);
6. zeer slecht (grote onderhoudsschade echter door zeer slechte staat kan geen onderhoud meer gepleegd worden: vervangen is noodzakelijk).

BIJLAGE 2: Demarcatielijst

Thema	Bouwbudget	Inrichting	Opmerkingen
Algemeen			
Vloerbedekking	X	-	
(inbouw) Meubilair, losse kasten en alle overige losse elementen	-	X	Klokken, plantenbakken, afvalbakken, etc.
Buitenzonwering op zonbelaste gevels	X	-	
Buitenzonwering op noord gevels	-	X	
Binnenzonwering, gordijnen etc.	-	X	
Databekabeling incl. patchkast en outlets	X	-	Excl. alle overige (actieve) apparatuur, wifi-routers.
Centrale ruimten (entree, leerpleinen, keuken, verkeersruimten, etc.)			
Naamaanduiding/gevelbelettering	X	-	Eenvoudige uitvoering, niet verlicht en ter plaatse van de entree.
Brievenbuskast (losstaand of in gevel)	X	-	
Schoonloopmatten	X	-	
Mededelingenbord / centraal informatiepaneel	-	X	Voorziening elektra en data in bouwbudget.
Bewegwijzering/ruimtebenaming	-	X	
Lestijdensignalering	X	-	
Garderobes/garderobehaken of lockers	X	-	
Groepsruimten			
Schoolborden	-	X	Voorz. (bouwkundig, elektra en loze leiding t.a.v. data/hdmi) in bouwbudget
Garderobe voor personeel	X	-	Eenvoudig voorziening (haakje), geen garderobekast in lokaal.
Werkwand, prikwand, leeslijst	-	X	(tenzij noodzakelijk voor een akoestisch binnenklimaat)
Bouwkundige/vaste kasten in groepsruimte	-	X	Kasten zijn voor de gebruikers. Inpandige bouwkundige kasten passen in het bouwbudget
Pantryblokjes (alleen koud water)	X	-	Excl. zeepdispencers/handdoekautomaten (inrichting). (excl. de aanvullende kasten)
Vensterbanken	X	-	
Ondersteunende ruimten (kantoor, personeelskamer, serverruimte, werkkast, etc.)			
Werkblad reproruimte	-	X	
Koeling serverruimte	X	-	Indien van toepassing.
Pantry personeelskamer	X	-	Inclusief vaatwasser, koelkast, magnetron, kookplaat, afzuiging en warm water.
Stellingen en legplanken in bergingen	-	X	
Uitstortgootsteen in werkkasten	X	-	Warm en koud water.
Sanitaire ruimten			
Closetten, wastafels en kranen	X	-	Incl. toiletbril en spiegel, excl. overige accessoires.
Zeepautomaten, handdrogers, handdoekhouders, toiletrolhouders/dispence	-	X	
Verschoontafels	-	X	
Speellokaal			
Sportvloer	X	-	
Inrichting speellokaal	-	X	
Buitenterrein			
Terreinverharding en groenvoorzieningen	X	-	
Terreinafscheiding	X	-	
Parkeren en fietsstalplaatsen	X	-	
Zitbanken en zandbakken	X	-	
Zandbak	X	-	
Speel-, en klimtoestellen	-	X	
Buitenberging speelterrein	X	-	
Vlaggenmast	X	-	Vlaggenmast per gebruiker.
Kunstgras en overige valdempende ondergronden	-	X	

BIJLAGE 3: Investeringsplanning A3

Schoolnaam	Bouwjaar	gemiddeld 15 jr Capaciteit		Investering	Blok 0 2025	2026	2027	2028	Blok 1 2029	2030	2031	2032	Blok 2 2033	2034	2035	2036	Blok 3 2037	2038	2039	2040	Blok 4 2041	2042	2043	2044
ONDERZOEKSBUDGET (renovatie/vernieuwbouw/nieuwbouw - scholenruil)							€ 50.000,00				€ 50.000,00				€ 50.000,00									
Reestoeverschool	1974	1.953	Nieuwbouw	€ 7.282.737		€ 582.619		€ 6.700.118																
Greijdanus	1994	784	Nieuwbouw	€ 2.923.536	€ 233.883		€ 2.689.653																	
KindPunt Gavelanden	2026	1.709	Nieuwbouw	€ 6.372.861	€ 509.829		€ 5.863.032																	
KC Noorderveld	2026	1.206	Nieuwbouw	€ 4.497.174	€ 359.774		€ 4.137.400																	
Kinderopvang	2026	820	Nieuwbouw	€ 3.057.780			€ 3.057.780																	
Sportzaal Nieuwveenselanden	2026			€ 1.500.000			€ 1.500.000																	
CSG Dingstede	1980	7.264	Renovatie	€ 8.109.481	€ 648.758,48		€ 7.460.723																	
Kindcentrum Stadskwartier - Catharina	1930	357	Renovatie	€ 876.917					€ 70.153			€ 806.764												
Kindcentrum Beatrix	1952	619	Renovatie	€ 1.520.890					€ 121.671			€ 1.399.219												
Kindcentrum De Wel	1958,1973	1031	Nieuwbouw	€ 3.845.685					€ 307.655			€ 3.538.031												
Kindcentrum OBS Commissaris Gaarlandt	1974	1232	Nieuwbouw	€ 4.594.710					€ 367.577			€ 4.227.133												
Kindcentrum Anne Frank - oude deel	1978	1.597	Upgrade	€ 1.508.764									€ 120.701			€ 1.388.064								
Vrijeschool De Toermalijn	1989	1.484	Renovatie	€ 3.645.223									€ 291.618			€ 3.353.606								
Kindcentrum Kornalijn	1922	1.251	Upgrade	€ 1.181.882									€ 94.551			€ 1.087.332								
Kindcentrum De IJsvogel	1988	1.173	Renovatie	€ 2.881.299													€ 230.503,88		€ 2.650.795					
Kindcentrum De Akker	1988	1.584	Renovatie	€ 3.890.858													€ 311.269		€ 3.579.590					
Greijdanus	1994	1.000	Renovatie	€ 2.456.350													€ 196.508,00			€ 2.259.842,00				
KC Het Avontuur	1998	1.024	Renovatie	€ 2.514.267																	€ 201.141,40			€ 2.313.126,06
Mackayschool	2006	1.696		Bij scholenruil!																				
Kindcentrum De Akker (semipermanent)	1996	344		Capaciteit																				
Katholieke Basisschool De Plataan	1908			Capaciteit																				
				€ 62.660.417	€ 1.752.244	€ 582.619	€ 24.708.588	€ 6.700.118	€ 867.056	€ 0	€ 0	€ 9.971.146	€ 506.870	€ 0	€ 0	€ 5.829.002	€ 738.281	€ 0	€ 6.230.384	€ 2.259.842	€ 201.141	€ 0	€ 0	€ 2.313.126
							(excl. onderzoeksbudget)	€ 33.743.569			(excl. onderzoeksbudget)	€ 10.838.202			(excl. onderzoeksbudget)	€ 6.335.871			(excl. onderzoeksbudget)	€ 9.228.507			(excl. onderzoeksbudget)	€ 2.514.267